

Årsrapport 2022

Nordre Land kommune

Innhold

1. Kommunedirektørens innledning	3
2. Rapportering på måloppnåelse kommuneplanens samfunnsdel	5
3. Fellesinntekter og fellesutgifter	23
4. Årsrapport fra tjenesteområdene.....	25
5. Finans	42
6. Internkontroll.....	44
7. Tilsyn	51
8. Politisk aktivitet i 2022.....	54
9. Investeringer 2022.....	61

1. Kommunedirektørens innledning

2022 har vært et aktivt år i Nordre Land kommune. 4. januar 2022 kunne elever og ansatte begynne første skoledag på nye Torpa barne- og ungdomsskole med flerbrukshall, storstue og terapibasseng. Både skolen, svømmebassenget og hallen bidrar til godt og inspirerende læringsmiljø, folkehelse og er en satsning for framtida. Nytt renseanlegg på Dokka ble åpnet, og dette gjør oss rustet til å møte framtidens miljøkrav. Dette ble også året hvor vi igjen kunne møtes i større forsamlinger og på arrangementer. Endelig kunne vi feire nasjonaldagen på tradisjonelt vis og gi hverandre en klem. Smittesporingsteamet gikk av en nesten to års lang vakt, teststasjonen på Odnos ble lagt ned og vi ble ferdig med massevaksinasjon.

2022 ga et bedre økonomisk driftsresultat enn forutsatt. Isolert sett er det bra. På nytt registreres det at uvanlig høy nasjonal skatteinngang utover det som var forventet kommer kommunene til gode i resultatregnskapet. Dette kommer vår kommune til gode og er hovedårsaken til bedre resultat enn forutsatt. Ekstraordinær nasjonal skatteinngang kan ikke regnes med i kommende driftsår.

Krigen i Ukraina har preget Nordre Land i 2022. Vi ble anmodet om å ta imot 65 flyktninger og vi bosatte 54 flyktninger. Strømpriser og strømstøtte har påvirket både oss som kommune, privatpersoner, bedrifter og frivilligheten.

Her er noe av det som har skjedd i 2022:

- Etter lang tid med konstitueringer i toppledelsen, ble det fast ansatt kommunalsjefer og assisterende kommunedirektør.
- Et bredt og omfattende lederutviklingsprogram ble startet opp. Om lag 40 ledere deltar i LEDPRO som er et program som gjennomføres i regi av Høgskolen i Innlandet
- Arbeidet med utenforslagsutfordringen ble ytterligere satt på kartet i 2022. «Fram i skoa»-prosjektet ble startet opp i samarbeid med Søndre Land kommune.
- Dreining av tjenester fra institusjonsbasert til hjemmebasert ble videreført
- En ny akuttbil med hjertekompresjonsmaskin kom på plass i Torpa. Dette bidrar til økt trygghet og beredskap for innbyggere og besøkende.
- 5. trinn på Torpa barne- og ungdomsskole ble Innlandsmestere i sjakk.
- Det nye renseanlegget på Dokka på Dokka ble offisielt åpnet. Anlegget er rustet til å møte framtidens miljøkrav, har et nytt biologisk rensetrinn, gir mindre lukt og lyse, nye lokaler for de ansatte.
- Prideflagget ble for første gang heist 19. august og ungdomsrådet tok initiativ til Pridemarkering med foredrag og konsert.
- 2022 var Frivillighetens år. Det ble feiret med Landsbygalla med prisutdeling på Lavvotunet, Dokka Camping.

- I 2022 ble Frivilligsentralen og BUA kommunal, og arbeidet med Frivillighetsplan ble startet.
- Vi innførte DigiHelsestasjon. Nå kan innbyggere kommunisere digitalt med helsestasjonen og skolehelsetjenesten via Helsenorge-appen på en trygg måte.
- Kommunen arrangerte ansattfest på Lavvotunet i oktober med over 500 deltakere.
- Nordre Land fikk Familieteam og Ungdomscoach, som er nye støttespillere for familier og ungdom.
- Nordre Land idrettslag ble kåret til Norges beste Tine Fotballskole.
- Landsbyen Næringshage sikret 10 nye år i næringshageprogrammet.
- MAKS kafe mottok voksenopplæringsprisen for sitt arbeid med innvandrerkvinner.

Økonomi

Det er generelt god budsjett disiplin i organisasjonen sammen med økte skatteinntekter, som muliggjør et godt regnskapsresultat i 2022. I tillegg ble det brukt mindre enn budsjettet av avsetningen til lønnsoppgjøret for 2022. Økt skatteinnngang både i Nordre Land og i Norge, gir merinntekter både på skatt og rammetilskudd/inntektsutjevning. Disse forholdene var ikke kjent for kommunen før skatteavregninga for november måned. At disse merinntektene ikke var kjent før på slutten av året, gjorde at det ikke kunne hensyntas i tertialrapporten og budsjettjusteres. Dette gjør at regnskapsresultatet ble vesentlig bedre enn antatt i tertialrapportene.

Det er merforbruk i styrbar drift sammenlignet med budsjett (budsjett hensyntatt merutgifter til korona, lønnsoppgjør og merutgifter knyttet flyktningstrømmen). Høye strømpriser i 2022 gir merforbruk på Samfunnsutvikling. Budsjettet til strøm ble oppjustert i tertialrapportene i løpet av 2022, så merforbruket i forhold til justert budsjett ble lavere enn sammenlignet med opprinnelig budsjetterte strømkostnader.

Innenfor tjenesteutvikling 24+ er det særlig innenfor hjemmetjenester at det er merforbruk. Endringer i behov hos brukere og flere brukere med tjenestebehov, gir store utslag økonomisk her.

Sykefravær

	2022	2021
Korttidsfravær	2,7 %	1,8 %
Langtidsfravær	7,5 %	8,7 %
Totalt	10,2 %	10,5 %

Totalt for 2022 var fraværet 10,2 %, der 2,7 % var korttidsfravær og 7,5 % var langtidsfravær. Det er en svak nedgang siden året før. Årsakene til sykefraværet er sammensatt. Første

kvartal hadde det høyeste korttidsfraværet som noen gang er målt. Dette har årsak i covid og andre luftveisinfeksjoner.

Vi har i samarbeid med NAV fått avklart arbeidsforholdet til mange ansatte som har hatt langvarig sykefravær. Disse har søkt helt eller delvis uføretrygd. Flere ansatte er omplassert til annen stilling i kommunen.

Rammene for bemanning er akkurat det tjenesten har behov for. Ved fravær gir det en økt sårbarhet. Det er fortsatt ikke lett å rekruttere vikarer, spesielt innen Helse og Omsorg. Første halvår har hatt vakanser og langtids sykefravær i lederlinja i flere avdelinger. Dette gir en utfordring, både i daglig drift og forebyggende arbeid.

Kommunen har hatt ekstern bistand fra NAV arbeidslivssenter og Aktimed Helse (fusjonert til Falck.no i september) bedriftshelsetjenestene.

2. Rapportering på måloppnåelse kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel har en visjon om **Ekte landsbyliv og levende grender**. Overordnet mål er **Livskvalitet og bærekraftig utvikling**. Kommuneplanens samfunnsdel angir videre mål (slik vil vi ha det) og strategier (dette må gjøres) innenfor de seks utvalgte samfunnsområdene. Den angir også hvordan vi kan måle og følge med underveis i arbeidet, for å se om kommunesamfunnet er på vei dit vi i planen har sagt at vi ønsker. I årsrapporten rapporteres det derfor i forhold til punktene «Slik ser vi om vi er på rett vei» under hvert av samfunnsområdene.

Denne måten å rapportere på kommuneplanens samfunnsdel har blitt godt tatt imot, og det rapporteres derfor på tilsvarende måte også for 2022. Omfang og detaljeringsgrad variere noe mellom områdene og hvert av underpunktene.

Næringsutvikling og turisme

Slik ser vi om vi er på rett vei.

- Utvikling i omsetning i næringslivet

Omsetningen i varehandelen (eksklusive omsetning av motorkjøretøy, drivstoff og mva.) for 2022 er ikke lagt ut hos SSB enda. Omsetningen var i 2021 kr 102.711,- per innbygger mot landsgjennomsnittet på kr 100.703,-. Omsetningen for hele 2020 var kr. 94.600,- per innbygger, 2019 kr. 82 966,- per innbygger og kr. 80 884,- per innbygger i 2018. Det knytter seg usikkerhet til tallene med hensyn til hvor omsetningen blir registrert i butikker eid av sentrale kjeder.

Kilde: <https://www.ssb.no/statbank/table/05361>
(<https://www.ssb.no/statbank/table/04776>)

- Utviklingen i antall arbeidsplasser og sysselsettingsgrad.

	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Antall sysselsatte 15-74 år	3092	3183	3163	3241	3252	3206
Sysselsettingsgraden, i % av befolkningen 15-74 år	64,3 %	65,4 %	66,4 %	64,9 %	64,7 %	63,4 %

Kilde: <https://www.ssb.no/statbank/table/07984>

Kilde: <https://www.ssb.no/statbank/table/06445>

- Nyetableringer i kommunen.

58 nyregistrerte foretak i kommunen i 2022, mot 40 i 2021, 35 i 2020 og 37 i 2019.

Kilde: <https://www.brreg.no/produkter-og-tjenester/statistikk/bedrifts-og-foretaksstatistikk/>

- Utvikling i aktivitet og produksjon innenfor skogbruk, jordbruk og husdyrhold.

	2022	2021	2020	2019	2018
Avvirket tømmer	121 244	103 620	138 000	145 000	95 000
Antall utsatte planter	493 089	671 000	725 000	550 000	700 000
Utført ungskogpleie, da	2 486	1 808	1 900	2 200	1 550

Jordbruket er fortsatt i endring mot større enheter, og det var 201 som søkte om produksjonstilskudd i 2022 mot 208 i 2021 og 340 søkere i 1990.

Arealer med dyrket jord er i all hovedsak i bruk, og det er fortsatt bra interesse for nydyrking. Nydyrkingsfondet ble opprettet i august 2017 med kr. 2 mill. og det står igjen ca. kr. 1 mill. Hvis alle som har søkt nydyrking fullfører sine prosjekter er det igjen bare ca. 100 000 kr i fondet. Det ble i 2022 fulldyrket 130,4 da og det ble utbetalt kr. 260.800,- i dyrkingstilskudd.

Det er noe mindre optimisme i husdyrholdet, men det er noen få som søker om tilskudd til restaurering av fjøs hos Innovasjon Norge.

- Tilgangen på næringsarealer.

Kommunen har ca. 45 da næringsarealer som mangler regulering, opparbeidelse og infrastruktur. Områdene inngår i den kommende reguleringsplanen for Dokka vest.

- Utviklingen i hyttebyggingen, antall gjestedøgn og omsetningen fra dette lokalt.

Det ble igangsatt bygging av 12 nye fritidsboliger i 2022 mot 19 stk. i 2021, 20 stk. i 2020, 14 stk. i 2019 og 11 stk. i 2018.

Nordre Land kommune har ikke statistikk for antall gjestedøgn og hvor mye omsetning dette gir lokalt, men man har inntrykk av at hyttene blir mye brukt, og at flere og flere har ovale weekender som gjør at de handler mer i Nordre Land.

- Plassering i Nærings-NM.

Nordre Land kom på plass nr. 269 av 356 kommuner i NHOs Nærings-NM 2022 mot nr. 270 i 2021, nr. 266 i 2020 og nr. 310 av 422 kommuner i 2019.

Dette er en rangering etter attraktivitet og lokal vekstkraft basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse og kommunal økonomi.

Kilde: <https://www.nho.no/tema/offentlig-sektor-og-naeringslivet/kommune-nm/>

Oppvekst og utdanning

Slik ser vi om vi er på rett vei

- Brukerundersøkelser fra barnehage viser at foresattes tilfredshet med barnehagen er høy.

Ny brukerundersøkelse i alle barnehager skal gjennomføres høsten 2023.

Utdanningsdirektoratet har utarbeidet ny brukerundersøkelse tilrettelagt for barnehage som ønskes å brukes. Denne gjennomføres i regi av Udir høsten 2023.

Det gjennomføres flere møter med samarbeidsutvalget i den enkelte barnehage i løpet av et barnehageår slik som tidligere år.

- Elevundersøkelsen fra skolen viser fortsatt at elevene opplever minimalt med mobbing, og at de blir fulgt opp av lærerne

Publiseringskravene til Udir er skjerpet dette året. Vi får derfor ikke fram mobbetall på 10. trinn. Mobbetall på 7. trinn er ikke tilfredsstillende fra høsten 2022. Elevundersøkelsen er som rutinen tilsier, fulgt opp med klassetrivselsundersøkelsen som er mer presis enn Elevundersøkelsen, og den viser ikke samme tendens. Tallene for mobbing svinger betydelig fra år til år. 2021 var bedre enn landsgjennomsnitt, mens 2022 er det omvendt for 7. trinn. På støtte fra lærerne ligger 7. trinn noe under gjennomsnitt de to siste årene, mens 10. trinn ligger på gjennomsnitt.

- Nasjonale prøver, eksamensresultater og standpunkt karakterer viser at læringsutbyttet i Nordre Land-skole ligger på landsgjennomsnittet, over tid.

I perioden 2018-22 har elevene lavere gjennomsnittlig grunnskolepoeng enn landet for øvrig. Resultater på nasjonale prøver kan ikke sammenlignes tilbake i tid, da siste års prøver er

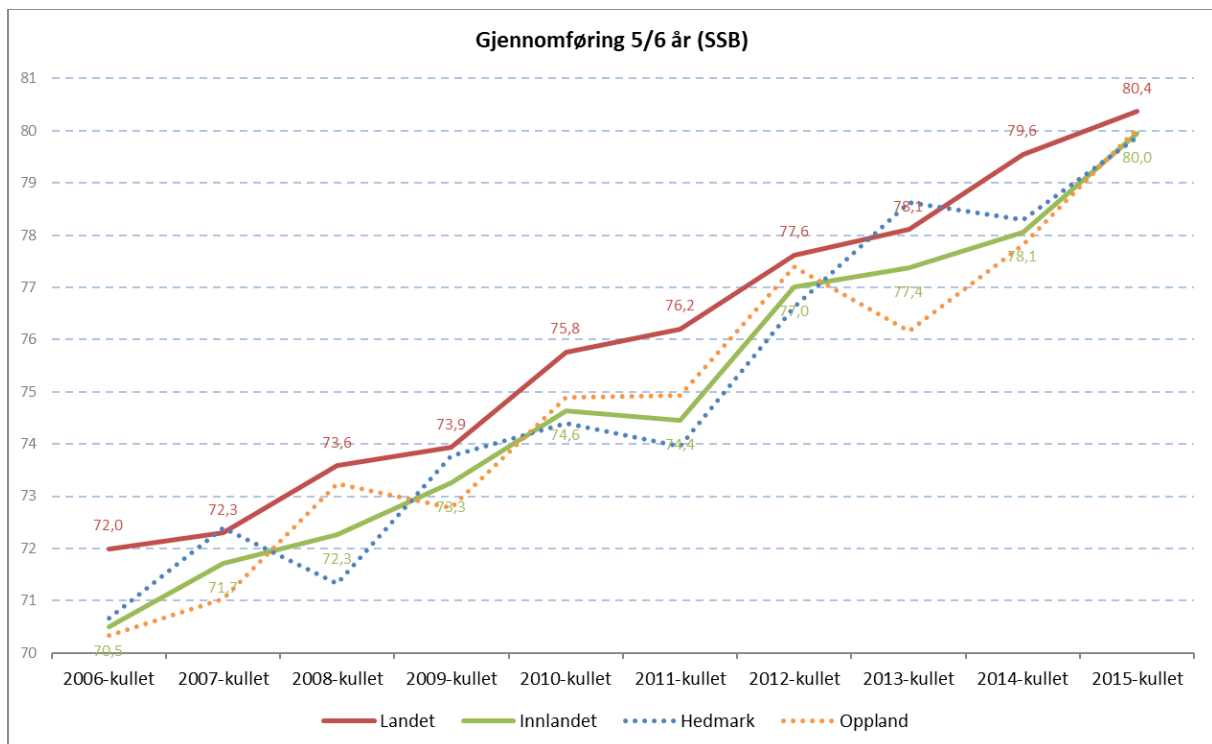
knyttet opp mot ny læreplan. Nordre Land har lavere resultater enn gjennomsnitt i landet fra høsten 2022. Det vises for øvrig til Kvalitetsmeldingen for analyse av siste års utvikling.

- Medarbeiderundersøkelsen (ansatte i barnehage og skole) viser at medarbeiderne mener de har god kompetanse, og får brukt sin kompetanse.

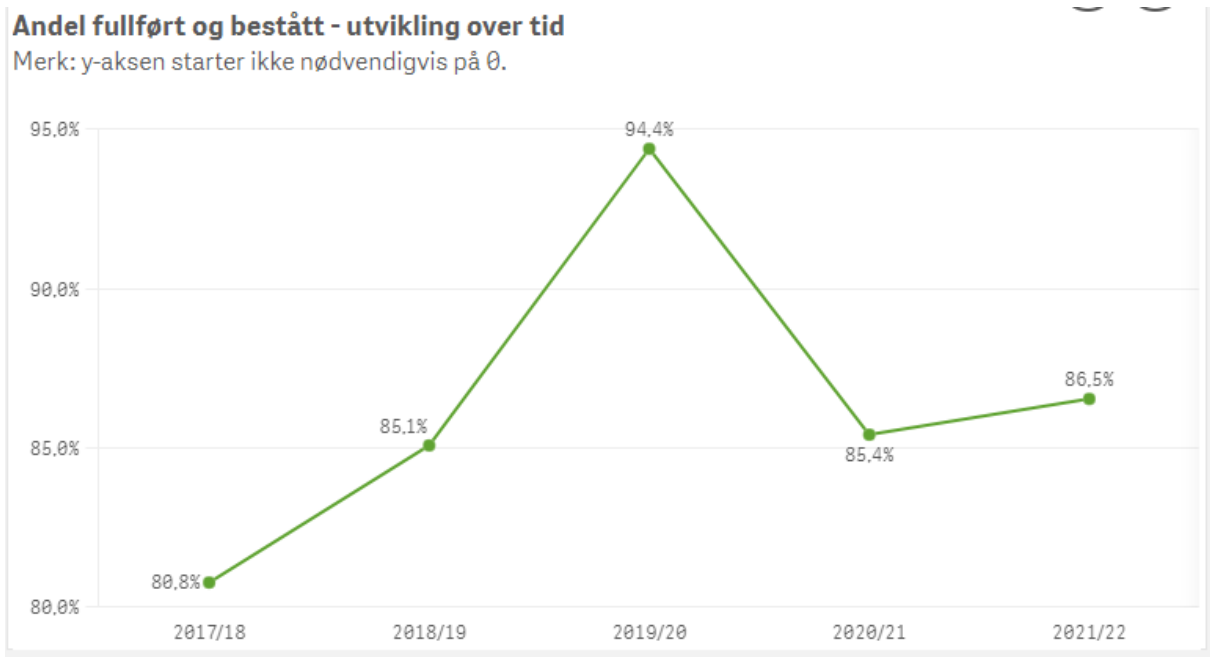
Det er ikke gjennomført medarbeiderundersøkelse i kommunen i 2022. GSI-rapportering viser at skolene er dekket opp 100% når det gjelder formelle kompetansekrav.

- Gjennomføring av videregående skole i løpet av 5 år, og på normert tid øker.

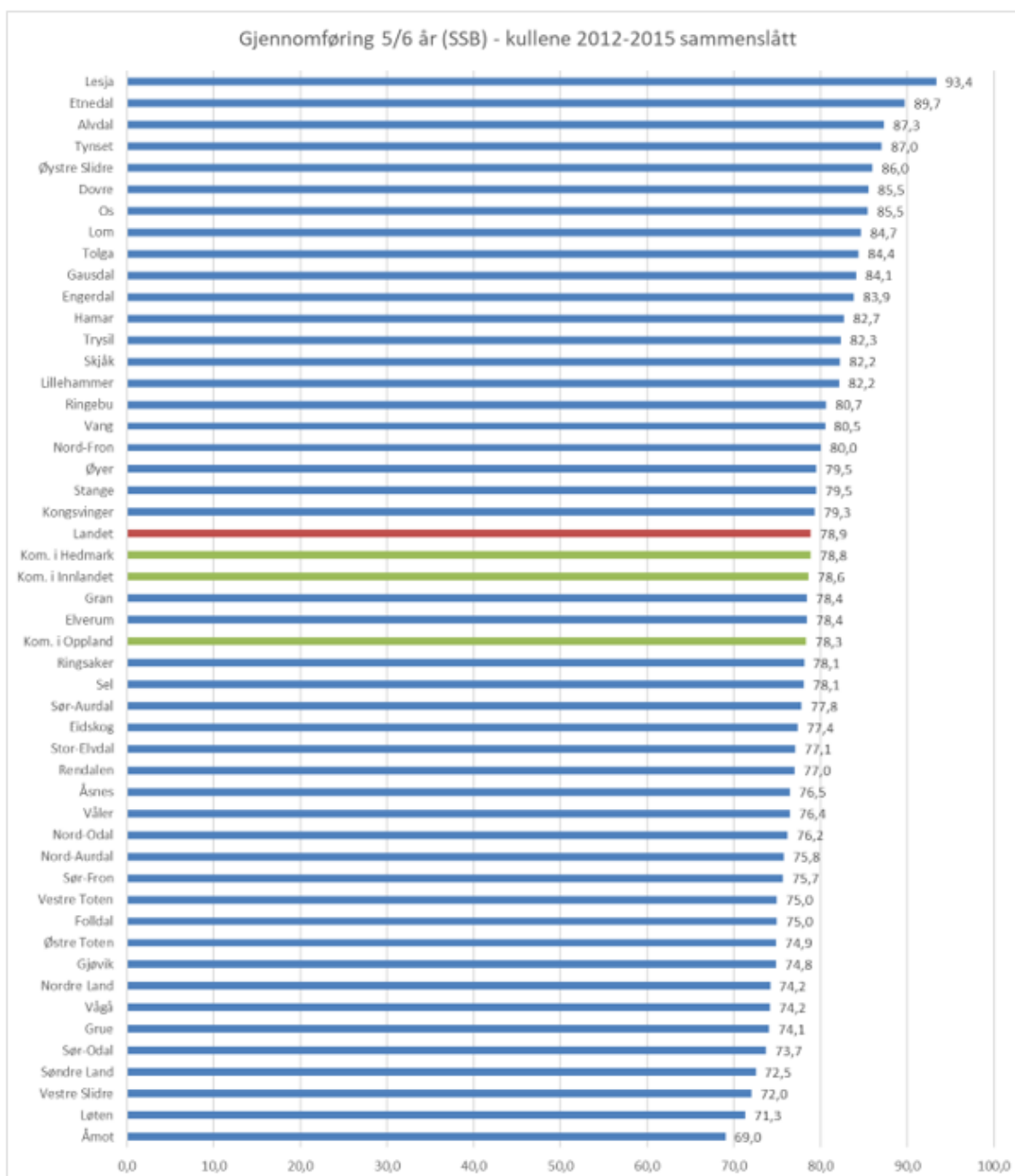
Gjennomføringen i videregående skole øker:

For Dokka Videregående skole er gjennomsnittet for gjennomføring 86.44 %:

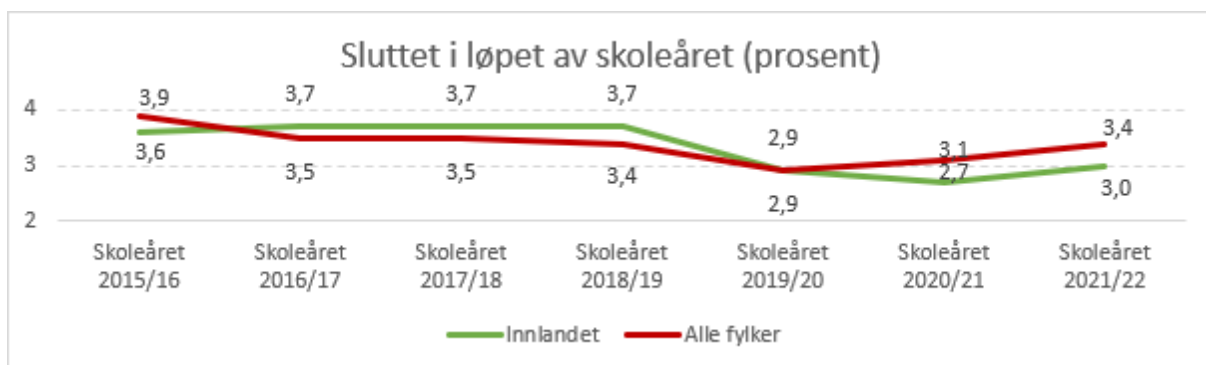

For kommunens innbyggere som går på videregående skole er gjennomføring følgende som gjelder uansett hvilke skoler de går på:

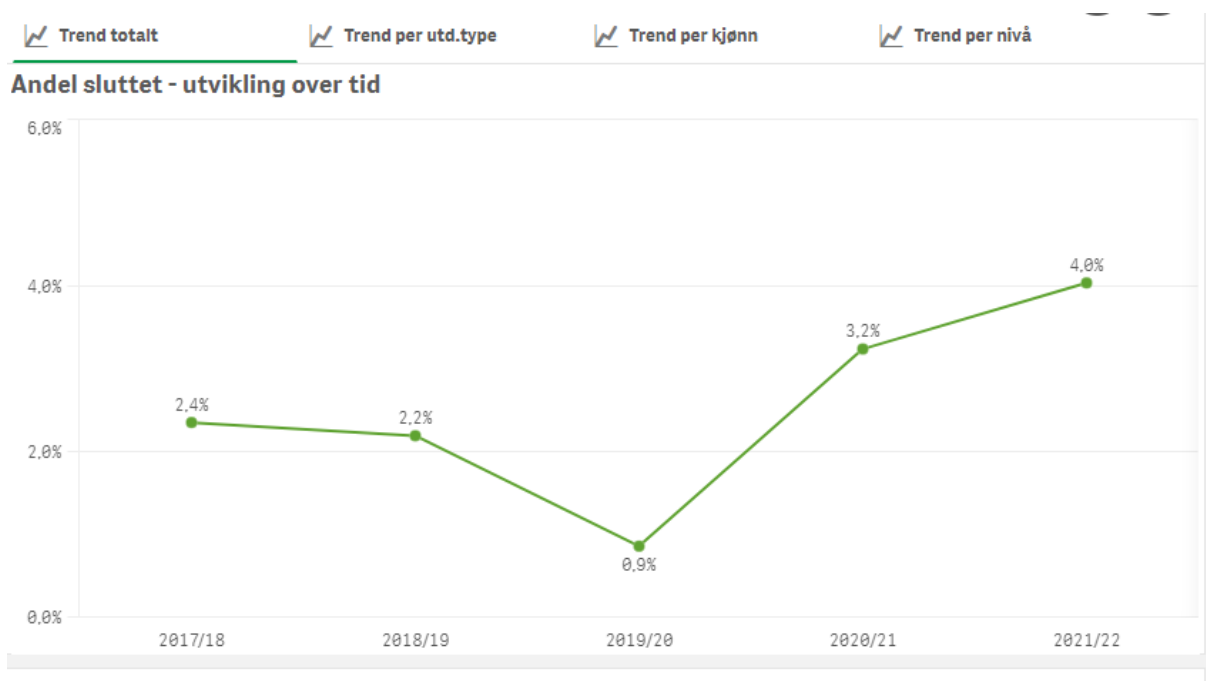

Figur 2 - Andel elever og lærlinger som har bestått videregående opplæring i løpet av 5/6 år. Kullene 2012 til 2015 sammenslått. Kommuner i Innlandet (Kilde: SSB).

Når det gjelder de som slutter før fullført skoleløp så er dette tabellen for innlandet og alle fylker:

For Dokka VGS er gjennomsnittet 2,54 %, dvs. at det er bedre enn gjennomsnittet i fylket:

- Elevtallet og antall linjer på Dokka videregående øker.

Elevtallet og antall linjer har vært stabilt med linjer, men elevtallet har gått litt opp og ned. Fra 228 -232-247-223-221 de siste 5 årene. Det forventes fortsatt stabilt søkertall de neste 3-årene. Deretter ser en at det er en nedgang i grunnskole elever fra de grunnskolene Dokka videregående skole primært får elever ifra.

Helse, omsorg og velferd

De seks utvalgte samfunnsområdene i kommuneplanens samfunnsdel bærer alle folkehelseperspektivet i seg; næringsutvikling og turisme, oppvekst og utdanning, helse, omsorg og velferd, klima, miljø og areal, bolig og nærmiljø, kultur og frivillighet. Folkehelsen i Nordre Land gjenspeiles i utviklingen på alle disse områdene. I statistikk er det viktig å se på glidende gjennomsnitt for å vurdere trendene over tid, og også basert på kunnskap om lokale forhold. Denne rapporteringen er basert på kommunestatistikken for 2022. Endringene er små sammenliknet med rapporteringen i 2021. Det er også andre statistikker og kilder som sier noen om tilstanden innen folkehelsen i kommunen. All statistikk har en forsinkelse, og man vet enda ikke effekten covid -19 har hatt, eller kommer til å få på folkehelsen.

Folkehelseloven av 2012 har anbefalinger om at kommunen er seg bevisst det overordnende ansvaret den har for å forebygge sosiale helseforskjeller i befolkningen, forskjeller som må antas å øke som en konsekvens av covid -19. Dette har blant annet med ressurser det enkelte menneske har, med robusthet og naturlige evner til å komme seg etter kriser og utfordringer, samt sosioøkonomisk status. Mange vil komme til å trenge drahjelp for å komme tilbake til et normalt liv. Man antar en langtidseffekt på folkehelsen og psykisk helse etter pandemien. Dette også i vår kommune, særlig fordi vi hadde store utfordringer knyttet til psykiske lidelser også før pandemien. Oppmerksomhet på tiltak i forhold til den menneskelige siden og psykisk helse, spesielt barne- og ungdomshelse er viktig. Det siste underbygger statistikken vår, som blant annet viser høy grad av skjermbruk og andeler unge som er lite fysisk aktive.

Slik ser vi om vi er på rett vei

- Innbyggerundersøkelse og brukerundersøkelser.

Kommunen tok i bruk en ny pårørendeundersøkelse, IVARETATT i 2022. Et nytt verktøy som undersøker hvordan pårørende opplever å bli inkludert og ivaretatt av helse- og omsorgstjenestene. Det var lav deltakelse og det var kun tjenesten langtidsopphold i institusjon med tilstrekkelig antall besvarelser til å ta ut resultater, med 15 svar. Pårørende ved institusjon oppgir at det de er mest bekymret for er sin forelders helse og fungering i hverdagen og de er tilstrekkelig med aktiviteter tilpasset ønsker og behov.

- Folkehelseprofil.
 - Det er nedgang i antall innbyggere. I framskrivningen av perioden 2025-2050, ser man at allerede i 2040, vil andelen innbyggere i aldersgruppen 80+ være høyere i Nordre Land kommune enn i aldersgruppen 15-24 år.
 - Andelen kvinner i aldersgruppen 20-39 i kommunen er noe lavere enn antall menn, og denne forskjellen ser ut til å øke.
 - Nordre Land ligger lavest i regionen med prosentandel innbyggere som kommer fra innvandrerfamilier eller norskfødte med innvandrerforeldre. Når det gjelder antall personer innvandret til kommunen fra utvalgte land, så ligger Polen høyest, deretter Eritrea og Litauen.

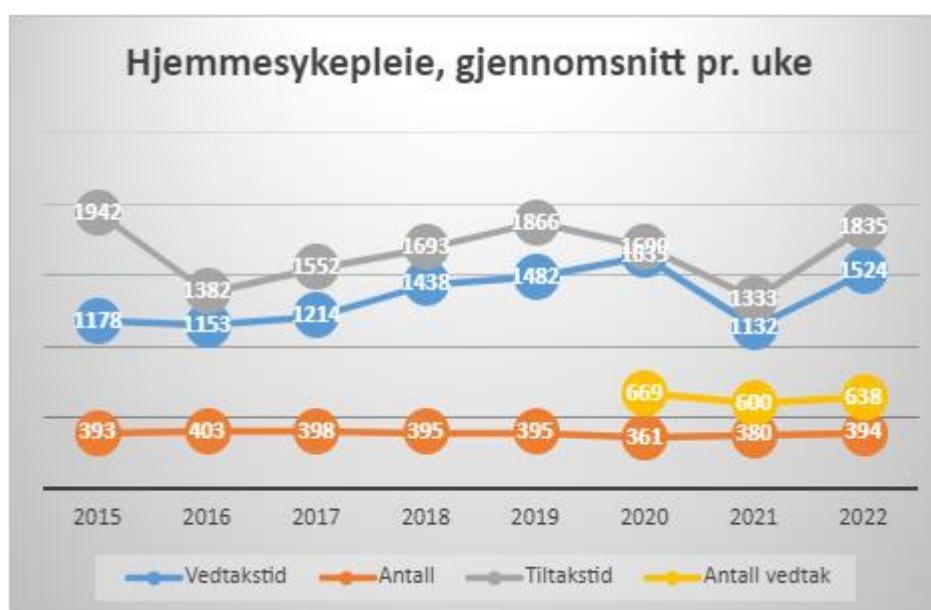
- Det ser fortsatt ut til å være en liten økning av personer som bor alene i husholdningen, i gruppen personer over 18 år. Folkehelseinstituttets fokus når det gjelder dette statistikkområdet, er at aleneboende antas å være en potensielt utsatt gruppe, både økonomisk, helsemessig og sosialt.
- Nærmere 80 % av befolkningen i Nordre Land bor i selveid bolig, og enebolig kommer høyest som type bolig.
- I Nordre Land, som i landet for øvrig, så har inntektsulikheten økt de siste årene. Dette måles etter P 90/10, som indikerer forholdet mellom høyeste og laveste inntekt. Det er grunn til å være oppmerksom på denne økningen, da konsekvensen etter hvert vil bli høyere sosiale helseforskjeller.
- Relativt høy andel mottagere av stønad til livsopphold og andel varig uføretrygd, og man ser en svak økning her. Kjønnfordelingen når det gjelder uføretrygd i vår kommune er at menn ligger høyest i aldersgruppen 18-29 år, imens kvinner ligger noe høyere i de øvrige aldersgrupper.
- Det er flere kvinner enn menn som mottar arbeidsavklaringspenger i alle aldersgrupper, og det har vært en svak nedgang i andelen som mottar dette. Grupper som står utenfor arbeidsliv og skole har i gjennomsnitt dårligere psykisk helse og mer usunne levevaner enn de som er i arbeid.
- Kommunen ligger lavest i regionen på arbeidsledighet, i prosentandel etter arbeidsstyrken.
- Når det gjelder type arbeid innbyggerne i Nordre Land har virke i, så kommer sekundærnæringer høyest. Deretter varehandel, hotell/restaurant, samferdsel, finans mv. Andelen innen helse/sosial, ligger 3. høyest i kommunen, med 774 innbyggere. Behovet for arbeidstakere i helsetjenestene kommer til å øke de kommende årene, grunnet aldersfordelingen i befolkningen og behov som en følge av dette.
- Frafallsprosenten fra videregående skole i Nordre Land har vært i nedgang eller relativt stabil de senere årene. Det har vært jobbet med gode tiltak i forhold til dette i den videregående skolen på Dokka. Det er veldokumenterte sammenhenger mellom utdanningsnivå, materielle levekår og helse. Undersøkelser viser at det er sosial ulikhet i frafall fra videregående skoler i Norge, der utdanningslengde hos foreldre spiller inn. Dette viser seg også i Nordre land når en ser på frafallstatistikken. Utdanningslengde påvirker levekår for hele livsløpet og forskere peker også på koblingen læring gir på den psykiske helsen gjennom livet. Landkommunene ligger høyest i regionen på grunnskole som høyeste utdanningsnivå, og lavest på andel høyskole/ universitetsutdannede.
- Antall barn med melding til barnevernet har vært i gradvis tilbakegang.
- Når det gjelder elever på ungdomsskolen, så er skalering av disse momenter sentrale:
 - Fornøydhet med lokalmiljøet; en økning
 - Med i fritidsorganisasjon; liten nedgang
 - Troen på et lykkelig liv; liten nedgang
 - Plaget av ensomhet; økning
- Det ser ut til å være økning i trivsel på 7. og 10. trinn i Nordre Land etter glidende gjennomsnitt, men med variasjoner fra kull til kull. Denne positive økningen ser allikevel ut til å være høyest i regionen. Det har vært jobbet godt med fokus på lærings -og skolemiljø i Nordre Land-skolen de siste årene. Det

ser allikevel ut til at Land-skolene ligger høyt i regionen i prosentandel av elever i 10. trinn som har opplevd mobbing.

- Tid benyttet på medier, ligger andelen ungdomsskoleelever i Nordre Land som bruker 4-6 timer daglig foran skjerm er høyere enn gjennomsnittet for fylket og landet for øvrig.
- Andelen ungdomsskoleelever som er lite fysisk aktive, er lavere i Nordre Land enn i fylket og landet for øvrig.
- Kommunen ligger også høyt på overvekt/fedme, sammenliknet med Innlandet og landet for øvrig. Faktorer som stillesitting og lite fysisk aktivitet kan være noen av forklaringene relatert til denne statistikken, men årsaksfaktorene til overvekt kan være mange og komplekse.
- Røyking blant kvinner i Nordre Land ser ut til å være i gradvis nedgang.

- Utviklingen i nøkkeltall i tjenestene.

I forhold til nøkkeltall som er vist i grafene under er 2020 og 2021 påvirket av Covid-19.

Antall tjenestemottakere er relativt stabilt. Tjenesteområdet 24+ ser at hver person har behov for mer omfattende helsetjenester som gir økning i vedtakstid. Kompleksiteten i oppfølging og behandling av pasientene øker og er mer og mer krevende i forhold til kompetanse og tidsressurser. Behov for administrativ tid har økt betraktelig de siste årene. Krav om kartlegginger, systematisk arbeid og oppfølging som krever tverrfaglig samhandling, nettverksarbeid, kompetansehevende tiltak og opplæring, avansert legemiddelhåndtering og økte krav til dokumentasjon er noen viktige faktorer som påvirker arbeidshverdagen. Det inngår ikke i enkeltvedtak og kommer derfor ikke frem i grafene. Dette er en forventet økning etter covid-19 og som en konsekvens av omstillingsarbeidet med reduksjon i institusjonsplasser. Differansen mellom antall tjenestemottakere og vedtak er revurderinger av tjenestene og endrede vedtak gjennom året. Hjemmesykepleien deltar i

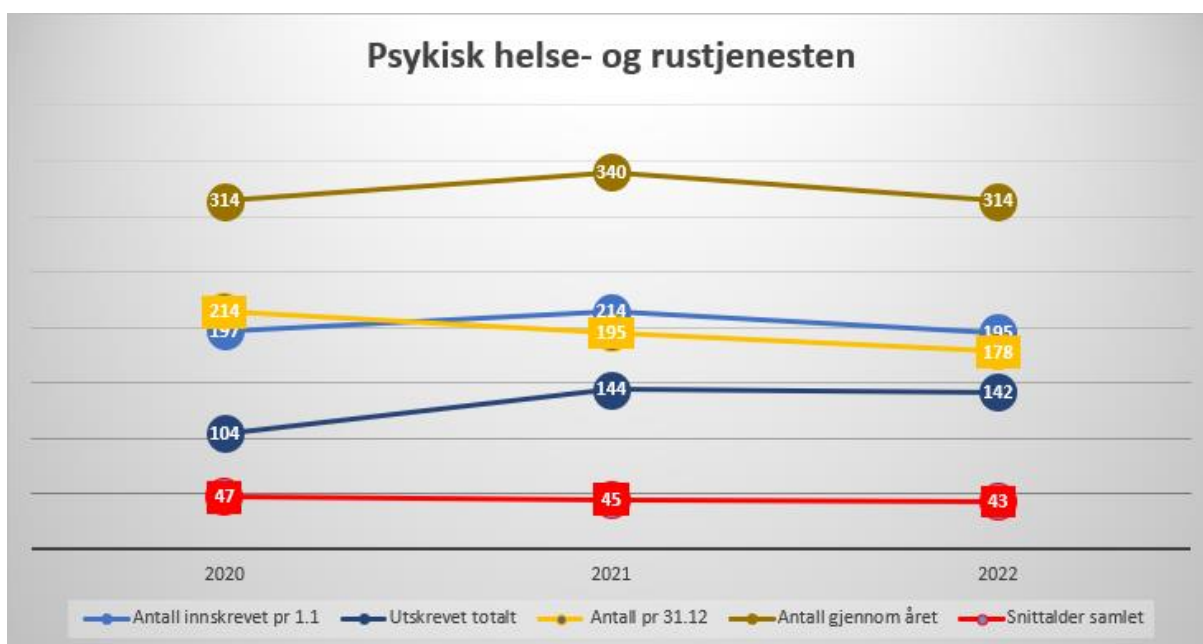
hverdagsrehabilitering og innsatsteam i tverrfaglig samhandling med ergo - og fysioterapitjenesten.

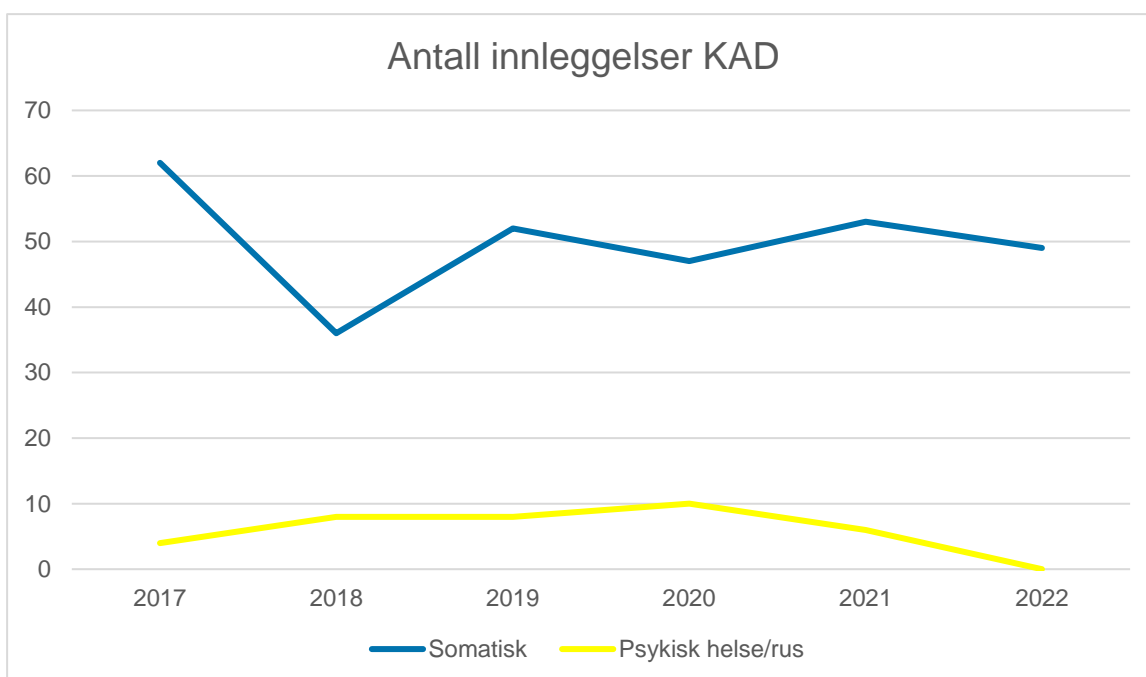
Relativt stabilt de siste årene med en økning gjennom siste året, og dette er en ønsket utvikling.

Antall personer som kartlegges og følges opp i tverrfaglig team varierer fra måned til måned. Det er særlig utskrivningsklare pasienter fra sykehus og Rehabiliteringsavdelingen som teamet følger opp i overgangsfasene. I tillegg jobber teamet der det er behov for tverrfaglig kartlegginger og vurderinger, for eksempel når en innbygger tar kontakt for hjelpemidler i hjemmet. Det varierer hvor lenge innsatsteamet er inne før tjenesten tar fullt over. Perioden er i utgangspunktet avgrenset til ca. 14 dager for avklaringer av hjelpebehov. Teamet har fokus på trygghet i overganger mellom ulike tjenestenivåer, tidlig oppstart av trening, bidra til rett tjeneste til rett tid, informasjonsspredning om tjenestetilbudene, tidlig tilrettelegging av bolig/omgivelser, hjelpemidler og digitale løsninger.

Ved inngangen til året hadde tjenesten oppfølging av 195 pasienter og ved utgangen av året 178, totalt fikk 314 personer behandling og oppfølging. Den mørke blå linjen viser antall avslutte vedtak gjennom året, 142. Gjennom året har tjenesten mange nye pasienter. Enkelte tjenestemottakere får tjenester over en kort periode mens andre mottar tjenester over lengre tid.

Kommunal akutt døgnerhet - KAD er et tilbud for pasienter som trenger innleggelse for behandling, observasjon og pleie, og som kan behandles i primærhelsetjenesten. Nordre Land har 2 slike døgnplasser lokalisert til Rehabiliteringsavdelingen ved Landmo omsorg –

og rehabiliteringssenter. Plassene er fordelt på 1,3 for somatikk og 0,7 psyk/rus. Det har i 2022 vært 49 innleggelser for somatisk behandlingstilbud og ingen innleggelser for pasienter med psykisk helse og rusproblematikk.

Det er vanskelig å lage en god statistikk på beleggsprosentene ved Landmo igjennom 2022. Det er redusert til 75 plasser i løpet av året og reduksjonen har vært gradvis. Oppussingen av rom har også i tillegg hatt innvirkning på beleggsprosenten. Deler av året har det vært ledig kapasitet ved korttidsavdelingen og det er solgt plasser til andre kommuner, totalt 533 døgn.

Klima, miljø og areal

Slik ser vi om vi er på rett veg

- Utviklingen i luft- og vannkvalitet over tid.

I 2021 ble det renoverte renseanlegget på Dokka tatt i bruk. Prøveresultatene er gode, og tilfredsstillende de kravene som gjelder. Gjennom året har vi også sett en forbedring i prøveresultatene fra anleggene i Synnfjell, etter renovering av Spåtind og Nordrumsætra i 2021. Prosjektering av høydebasseng for Klevmosæterhøgda er gjennomført, som vil sikre vanntilgang for kjerneområdet i Synnfjell Øst. For å sikre området mot forurensning og fall i grunnvannstand over tid, er det innført tilkoblingsstans for nye abonnenter for Synnfjell Øst.

Etter prosjekt for å øke tilkoblingen for boliger til eksisterende vann- og avløpsanlegg, er det få husstander i nærheten av eksisterende offentlig ledningsnett som ikke er tilkoblet. Årlig gjennomføres det rehabiliteringsprosjekt for vann- og avløpsledninger, etter planen om å rehabilitere 1 % av ledningsnettet hvert år.

Gjennom vannområde Randsfjorden er det tiltaksplan for kontroll av private avløpsanlegg og tiltak mot forurensning i landbruket som følges opp kontinuerlig. I forbindelse med reguleringsplaner blir det blant annet sett på både grunnforurensning, tilgang til vann og kartlegging av resipienter.

Det jobbes med å utarbeide ny klima- og energiplan for kommunen, som vil involvere både den kommunale organisasjonen, innbyggere og næringsliv. For tiltak i forbindelse med planen, er det mottatt statlig støtte gjennom Klimasats.

- Dokumentasjon av reduserte utslipp til luft og vann.

Etter at kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt, er det ikke gjennomført målinger på luftkvalitet. Vannprøver fra renseanleggenes utløp gjennomføres jevnlig, og peker i retning av at grepene som er gjort i fjellet har gitt grei avkastning. Renseanlegget på Dokka er nylig renovert og tilfredsstillende nå dagens rensekraft.

- Vedtatte arealplaner (kommunedelplaner, områdereguleringsplaner)

- Endring av områdereguleringplan for Elverom-Veisten
 - Endring av bestemmelse om fellestiltak i kommunedelplan Synnfjell Øst
 - Detaljregulering for Riisby behandlingssenter
- Etterspørselen etter utbyggingsarealer og næringslivets tilfredshet med utvidelsesmuligheter/lokaliseringsmuligheter.

Det er etterspørsel etter arealer til maskinentreprenører som ønsker å bygge verksted og lagerbygg for maskiner, biler og utstyr. Det er også sporadisk etterspørsel etter utbyggingsarealer for industribygg. Vi har per i dag bare noen få dekar regulerte næringsarealer disponibelt. Dette bør innarbeides i nye planer.

Det er etterspørsel etter utbyggingsavtaler i forbindelse med boligbygging og utarbeidelse av reguleringsplaner.

Det foregår forhandlinger for utbyggingsavtale i Synnfjell Øst, for å økonomisk sikre de tiltakene som skal gjennomføres.

- Utviklingen av nye bygg med fornybare materialer og energikilder.

I store renoveringsprosjekter har det vært fokus på å gjenbruke betongkonstruksjoner der dette er hensiktsmessig. En ser også på mulighet for å bruke lokalt trevirke i konstruksjoner for renseanlegg, vannverk og pumpestasjoner, gjennom bruk av massivtre.

De kommunale byggene er i stor grad knyttet til bioenergi som varmekilde.

Bolig og nærmiljø

Slik ser vi om vi er på rett vei

- Vekst i innbyggertallet.

Innbyggertallet i Nordre Land har i løpet av de siste åra hatt en nedadgående trend, og er nå under 6.600 innbyggere. Pr 31.12.2022 var det 6.527 innbyggere i Nordre Land kommune. Dette er 50 innbyggere færre enn året før. I Innlandet og landet for øvrig har en positiv befolkningsutvikling.

Kilde: ssb.no, tabell 01222: Befolkning og kvartalsvise endringer, etter statistikkvariabel, region og kvartal.

	2022K1	2022K2	2022K3	2022K4
Befolkning ved inngangen av kvartalet				
K-3448 Nordre Land	6 577	6 560	6 547	6 528
Fødde				
K-3448 Nordre Land	10	11	15	10
Døde				
K-3448 Nordre Land	25	30	21	19
Fødselsoverskot				
K-3448 Nordre Land	-15	-19	-6	-9
Innvandring				
K-3448 Nordre Land	1	21	8	5
Utvandring				
K-3448 Nordre Land	0	5	6	8
Innflytting, innalandsk				
K-3448 Nordre Land	46	42	67	87
Utflytting, innalandsk				
K-3448 Nordre Land	49	52	82	72
Nettoinnflytting, inkl. inn- og utvandring				
K-3448 Nordre Land	-2	6	-13	12
Folkevekst				
K-3448 Nordre Land	-17	-13	-19	-1
Befolkning ved utgangen av kvartalet				
K-3448 Nordre Land	6 560	6 547	6 528	6 527

- Utvikling i bygging av boenheter.

Det er stabil lav aktivitet i boligbygging i Nordre Land og antall boliger i kommunen er stabilt. Tabell 06265: Boliger, etter region, bygningstype, statistikkvariabel og år fra ssb.no viser utviklingen:

	Boliger (beboede og ubebodde)						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
K-3448 Nordre Land							
Enebolig	2 975	2 985	2 989	2 983	2 986	2 990	2 993
Tomannsbolig	155	156	156	156	160	160	170
Rekkehus, kjedehus og andre småhus	304	304	304	304	304	304	304
Boligblokk	90	90	96	100	100	100	104
Bygning for bofellesskap	27	27	27	27	27	27	27
Andre bygningstyper	81	79	80	80	81	87	89

Det er flere boligprosjekter på gang, noe vi ser utslag på statistikken for tomannsboliger og boligblokk.

Kultur og frivillighet

Slik ser vi om vi er på rett vei

- Innbyggerundersøkelser som viser tilfredsheten med kulturtilbudet og med mulighetene for friluftsliv og fysisk aktivitet.

Det ble ikke gjennomført brukerundersøkelser på Tjenesteområdet kultur i 2022.

- Stabilt eller økende antall medlemmer i frivillige organisasjoner.

Nøyaktig statistikk for samlet antall medlemmer i frivillige lag og foreninger finnes ikke. Den eneste oversikten som gir oss en pekepinn på dette er nøkkeltallet som danner utgangspunkt for fordelingen av kulturmidler. Nøkkeltallet fremkommer ved at medlemmer over 18 år teller som 1, medlemmer under 18 år teller som 5 og medlemmer som trenger særlig tilrettelegging teller som 10. Sammenligningen av nøkkeltallet blir upresis fordi variasjoner i antallet i hver kategori kan utligne hverandre, og ikke minst fordi nøkkeltallet bare inneholder tall fra de lagene som søker om kommunalt driftstilskudd. Nøkkeltallet viser en markant nedgang fra 2010 til 2015, deretter en økning i årene 2016 og 2017, mens det i 2018 gikk noe ned, for så å stige igjen i 2019. Fra 2019 til 2020 steg nøkkeltallet noe for idrettslagene, mens det sank en god del for andre lag/foreninger, slik at totaltallet var vesentlig lavere i 2020 enn 2019. I 2021 sank nøkkeltallet for både idrett og andre lag. I 2022 steg nøkkeltallet betydelig for idrett, mens det for andre lag holdt seg på omtrent samme nivå som i 2021.

År:	Idrett:	Andre:	Totalt:
2010	9372	6275	15647
2015	6888	4791	11679
2016	7393	5379	12772
2017	7504	5410	12914
2018	7057	4866	11923
2019	7192	5467	12659
2020	7248	4416	11664
2021	6148	4037	10185
2022	7442	4056	11498

- Stabilt eller økende antall kulturarrangementer med høy kvalitet og stor oppslutning.

Det føres ingen statistikk på dette, men det er på det rene at koronasituasjonen medførte et vesentlig lavere antall kulturarrangementer av alle slag enn det som er normalt i pandemiårene 2020, 2021 og delvis i 2022. Inntrykket var også at publikumsoppslutningen om de arrangementene som ble gjennomført, var lavere enn den normalt ville ha vært.

Utover i 2022 tok aktiviteten seg betydelig opp, men mange arrangører opplevde nok fortsatt sviktende oppslutning fra publikum.

- Stabil eller økende oppslutning om kommunale kulturtiltak.

Kino:

Det er normalt at besøkstallet på kinoen varierer en del fra år til år, men i 2020 var besøkstallet under 1/3 av tallet for 2019. Koronasituasjonen var også hovedårsaken til at både antall titler, antall visninger og besøkstallet var så lavt som det var i 2020. Dette var også gjeldende i 2021, og man ser at mange fikk nye rutiner med å se filmer på ulike strømmetjenester. I 2022 steg besøkstallet betydelig, men var likevel vesentlig lavere enn før 2020. Dette er i tråd med utviklingen i landet sett under ett, og endrede filmvaner kan gjøre det utfordrende å nå besøkstallene fra tiden før pandemien.

År:	Besøk:	Titler:	Visninger:
2015	7449	98	188
2016	9900	116	212
2017	7396	116	201
2018	8706	124	210
2019	7921	140	227
2020	2493	68	148
2021	2697	85	175
2022	4133	89	167

Bibliotek:

I 2022 var det en nedgang i antall utlån på biblioteket, men økning i antall besøkende. I 2022 var koronarestriksjonene borte og biblioteket kunne gå tilbake til normal drift. Dette merkes på antall besøk, som er stigende igjen etter 2020. Det oppleves allikevel krevende for mange bibliotek å komme tilbake til normale besøks- og utlånstall. At antall utlån har gått ned fra 2021 kan derfor ha flere årsaker. En av årsakene er at Torpa barne- og ungdomsskole har fått tilbake et velfungerende skolebibliotek etter en periode med stenging. Elever og lærere låner der i stedet for på folkebiblioteket.

År:	Utlån	Besøk	Besøk på arrangementer
2015	36714	12200	-
2016	28128	11480	1029
2017	27776	12120	862
2018	29457	13350	2105
2019	33174	12507	1741
2020	20108	8347	809
2021	21206	8532	450
2022	20417	8941	766

Kulturskole:

Etter to krevende år har kulturskolen også i 2022 hatt nedgang i elevtallet. Det er en nasjonal trend. Det er for tidlig å si hva alle årsakene er, men økte levekostnader gjør at flere familier sliter økonomisk og må nedprioritere fritidsaktiviteter. Kulturskolen tilbyr nå gratisplasser,

men det er få henvendelser ang det så langt. En ser også at mange elever kvier seg for å spille på konserter. Kulturskolen trenger nok flere år før en er tilbake til normal aktivitet. Det er satt i gang flere rekrutteringstiltak, og det jobbes med å endre nybegynneropplæringa for instrumentalister for å øke mestringsopplevelsen. På den måten håper kulturskolen å beholde flere av de som starter. Det er en del færre elever på dans, og kulturskolen har siden i høst hatt redusert bemanning, og den samsvarer med etterspørselen.

Kulturskolen i Gjøvik-regionen har i 2022 innledet et samarbeid om fordypningstilbud, og det deltar per i dag 3 elever fra NLK på disse samlingene. Dette fører også til at rektorene møtes hyppigere og det er derfor langt større muligheter for erfaringsutveksling, noe som er meget nyttig.

År:	Antall elever	Antall elevplasser	6-15 år med kulturskoleplass
2015	205	321	25,6%
2016	224	324	24,4%
2017	239	397	27,2%
2018	208	303	27,4%
2019	176*	301*	23,0%
2020	147	226	21,1%
2021	145	241	19,3 %
2022	122	198	16,9%

** I tillegg kommer klassekorps på 4. trinn ved DBUS med lærere fra kulturskolen. Disse elevene er ikke registrert som kulturskoleelever selv om de mottar tjenester fra kulturskolen. (Vi har grunnet bemanning og mangel på egnet rom ikke klassekorps ved TBUS.)*

Parken ungdomsklubb:

Februar 2022 ble den store gjenåpningsmåned for Parken ungdomsklubb. Etter 2 år med begrensinger og stengte klubbkvelder så kunne klubben starte opp igjen for fullt. Det ble gjennomført Hafjelltur, Vinterball i Lokverkstedet, 16. mai-arrangement i Dokkahallen, Tusenfrydtur og sommeråpen klubb. Parken hadde stor åpningskveld da nytt klubbår startet opp igjen i august, med Skumparty for juniorklubb og ungdomsklubb. Året har vist hvor viktig posisjon Parken ungdomsklubb har i ungdomsmiljøet, med utrolige besøkstall og ny rekord i antall medlemmer. Hele 358 ungdommer kjøpte medlemskort i 2022! Parken hadde ca. 120 besøkende i gjennomsnitt i 2022.

År:	Medlemmer (årets slutt):	Besøk pr kveld (gjennomsnitt):
2015	289	95
2016	270	89
2017	269	84
2018	261	81
2019	259	80
2020	-	60
2021	270	115
2022	358	120

Frivilligsentralen og BUA:

Nordre Land kommune overtok eierskap og driftsansvar for Frivilligsentralen og BUA 1. januar 2022. Dette skapte en del strukturelle og organisatoriske utfordringer, omstillingsbehov og endrede arbeidsvilkår. Likevel var aktiviteten stor.

Nordre Land Frivilligsentral gjennomførte og/eller medvirket til en lang rekke små og store arrangementer, og hadde hovedansvaret for Elvelangs.

BUA Nordre Land hadde høyt utlån sett i forhold til sammenlignbare BUA-enheter. Både tilgjengelig utstyr, antall brukere og antall utlån økte betydelig fra 2021 til 2022.

År:	Antall brukere:	Tilgjengelig utstyrsbase:	Utlånt utstyr:	Utlånseffektivitet:
2020	162	615	1195	1,9
2021	276	788	1717	2,2
2022	360	925	3134	3,4

3. Fellesinntekter og fellesutgifter

Innenfor fellesinntekter og fellesutgifter fordeler avvikene seg som følger:

Ansvar	Regnskap i år	Budsjett inkl. endring	Avvik	
17112	Konsesjonskraft	-11 915 304,64	-11 124 000	-791 304,64
81111	Skatter	-186 362 540,21	-173 291 000	-13 071 540,21
81121	Eiendomsskatt	-32 797 450,37	-33 000 000	202 549,63
82111	Statlige rammetilskudd	-275 362 133,00	-269 135 000	-6 227 133,00
82131	Statstilsk. flyktninger	-16 541 158,00	-17 837 000	1 295 842,00
82522	Kompensasjonstilskudd	-1 919 512,00	-1 800 000	-119 512,00
91111	Renter / omkostninger på lån	14 175 826,46	15 642 000	-1 466 173,54
91112	Andre renter / omkostninger	-7 550 575,52	-7 200 000	-350 575,52
92111	Avdrag på lån	33 257 244,00	32 171 000	1 086 244,00
93111	Disposisjonsfond	2 787 000,00	2 723 000	64 000,00
93121	Bundne driftsfond	173 036,00	0	173 036,00
97111	Overf.til kapitalregnskap	2 300 000,00	2 300 000	0,00

- = merinntekt eller mindreutgift

+ = mindreinntekt eller merutgift

Ansvar 17112 Konsesjonskraft er knyttet til inntektene fra salget av kommunens konsesjonskraft, 39,886 413 GWh. I 2022 ble 39,2237 MWh av konsesjonskraften solgt til en fastpris på 41,9 øre/MWh. Oppnådd salgpris for konsesjonskraften i 2022 var den historisk høyeste kraftpris kommunen har oppnådd. En liten mengde, 668 MWh, har fysisk uttak og ble budsjettert til samme pris. Kjøpsprisen (OED-prisen) og innmatingskostnaden ble i budsjett antatt til 13,9 øre/MWh. Denne ble 0,9 øre lavere. Dette, sammen med merinntekter på kraften til fysisk uttak, gav noe merinntekter på konsesjonskraftområdet.

Nordre Land kommune har merinntekter på skatter sammenlignet med budsjett på vel kr 13 mill. i 2022. Nordre Land hadde en skattevekst på 14,9 % sammenlignet med inngangen i 2021. Kommune-Norges skatteinntekter økte med over 12,7 prosent eller vel 30 mrd. kroner fra 2021 til 2022. Dette står i sterk kontrast til opprinnelig skatteanslag for 2022 som la til grunn en nedgang på 2,5 prosent eller om lag 6 mrd. kroner. Merskatteveksten har vært særlig høy de siste to årene. Det spesielle er også at skatteveksten i både 2021 og 2022, så rart det enn høres ut, kan føres tilbake til samme inntektsår, nærmere bestemt inntektsåret 2021. Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet ble det vedtatt en økning i utbytteskatten fra 2022. Dette førte til at mange skattytere tok ut ekstraordinært utbytte i 2021. Det ble bare i begrenset grad innbetalt tilleggsforskudd i 2021 for det ekstraordinære utbyttet, med den følge at skatten på dette utbyttet kom som innbetalt restskatt i 2022. Økte uttak av utbytter i 2021, kombinert med blant annet lave renter og dermed også lave rentefradrag, medførte også at kommunenes andel av samlet skatt fra personlige skatteyttere til alle skattekreditorer ble undervurdert i den løpende foreløpige fordelingen av skatteinntektene gjennom 2021. Dette resulterte i at kommuner og fylkeskommuner først fikk disse inntektene tilført ved det korrigerte fordelingsoppgjøret for 2021 i skatteinngangen for november i 2022. Det ble også fordelt mye midler til kommunesektoren ved avregningen av marginavsetningen.

Det er samtidig grunn til å merke seg at løpende innbetaling av forskuddstrekk og forskuddsskatt som vedrører inneværende inntektsår er redusert fra 2021 til 2022. Med andre ord er dette ikke et forhøyet nivå som videreføres fra 2022 til 2023.

Statlige rammetilskudd gav totalt en merinntekt sammenlignet med budsjett på kr 6,2 mill. Merinntektene er i hovedsak knyttet til ekstra skjønn og tilleggsbevilgninger som kompensasjon for kommunenes ekstra utgifter inkl. vaksinasjon og inntektsbortfall. Deler av økningen i rammetilskuddet ble fordelt mellom kommunene etter folketall 1.1.2022 og rammeøkning som skal dekke kommunens utgifter til vaksinasjon ble fordelt med et likt beløp pr innbygger.

Samlet sett hadde Nordre Land kommune merutgifter knyttet til korona ført på koronaobjekter i 2022 på kr 6,2 mill. I tillegg kommer inntektstap og andre utgifter samt redusert annen tjenesteproduksjon som følge av omdisponeringer mm, som ikke blir direkte regnskapsført. Nordre Land kommune mottak kr 7,3 mill. i koronakompensasjonsmidler gjennom inntektssystemet og dette er i noe grad er fordelt på ansvarsene i tjenesteområdene, for å dekke merutgifter knyttet til korona som er ført på koronaobjektene. Det ble i starten av året 2022 signalisert fra statlig hold en usikkerhet knyttet til koronakompensasjonen til kommunene for 2022 og utformingen på den, så i 1. tertialrapporten fikk virksomhetsområdene økte rammer tilsvarende merutgifter ført på koronaobjektene. Det er derfor merutgifter hos 0-24 og 24+ som ble kompensert for merutgifter 2. og 3. tertial som rammetilskudd.

Statstilskudd flyktninger ble kr 1,2 mill. lavere enn justert budsjettet på fellesområdet. Budsjetterte inntekter ble oppjustert med kr 6,368 mill. i tertialrapportene igjennom året, i takt med mottak og bosetting av flyktninger. Samtidig ble kr 3,43 mill. av integreringstilskuddet inntektsført på virksomhetsområdene for å dekke merutgifter knyttet til flyktingestrømmen fra Ukraina, for å dekke opp merutgifter. Samlede inntekter fra integreringstilskudd ble derfor over budsjettet som lå på fellesområdet.

Inntekter knyttet til flyktninger avhenger både av antallet som bosettes inneværende år, i tillegg til tilskuddene som kommer for år 2 - 5 for allerede bosatte flyktninger. I 2022 ble det også, som følge av den ekstraordinære situasjonen knyttet til krigen i Ukraina, gitt kompensasjon for ubenyttede plasser sammenlignet med bosettingsvedtaket. Justert budsjettet for 2022 forutsatt at kommunen bosatte 38 flyktninger. I tillegg ble det i beregningen antatt at kommunen får tilskudd knyttet til ubenyttede plasser, for 27 flyktninger. Regulert budsjettet var da basert på 65 flyktninger, som kommunen var blitt anmodet om å motta i 2022. Nordre Land kommune har bosatt 54 flyktninger i 2022, alle fra Ukraina.

Renter og omkostninger knyttet til Nordre Land kommune sine lån i Kommunalbanken, KLP og Husbanken ble vel kr 1,4 mill. lavere enn justert budsjettet. Ved inngangen til 2022 hadde Norge en styringsrente på 0,5 %. Styringsrenten ble satt opp 3 ganger i løpet av året, og ved utgangen av 2022 hadde vi en styringsrente på 2,75 %. I tertialrapportene ble budsjettet til renter/omkostninger lån økt med kr 3,948 mill. Budsjettøkningen ble gjort etter beregninger med forutsetning om høyere renteøkning på høsten, mens økningen ble jevn med 0,25 %-poeng hver gang. Dette resulterte i noe mindreutgifter sammenlignet med budsjett.

Avdrag på lån er kr 1,1 mill. over budsjett og skyldes periodisering av avdrag på ordinære innlån. Ved budsjettering av avdrag foretas en beregning og noe avvik mot budsjett vil derfor kunne oppleves. Ser en renter og avdrag samlet er det et lite mindreforbruk sammenlignet med justert budsjett.

Avsetning til disposisjonsfond er kr 64.000,- høyere enn budsjettet på grunn av renter på de merkede disposisjonsfondene Grendehusfond og Kulturfond. Ellers er avsetningen i tråd med justert budsjett. Det betyr at den budsjettet avsetning til generelt disposisjonsfond på kr 4.584 mill. er gjennomført, og at det er avsatt kr 2,656 mill. til kraftfondet. Fondsavsetninger i tråd med budsjettet er viktig for å søke å bygge opp og opprettholde et disposisjonsfond som sikrer robusthet og økonomisk buffer til å møte økonomiske utfordringer eller ønskede politiske satsninger.

I 2022 ble det brukt kr 1,017 mill. av generelt disposisjonsfond på fellesområdet i løpet av året for å finansiere nødvendige løst knyttet til IKT-sikkerhet (kr 927.000,-) og en satsning på gratis mat i barnehagene i Nordre Land (kr 90.000,-). Det ble i tillegg vedtatt bruk av kraftfond kr 3,5 mill. av avsetningen i 2021 som del av dekningen av merutgifter til ekstraordinære strømpriser igjennom året.

4. Årsrapport fra tjenesteområdene

4.1 Organisasjonsutvikling

Organisasjonsutvikling har hatt hovedfokus på ordinære driftsoppgaver på grunn av omdisponering av ansatte, vakanser og sykefravær i 2022. Til tross for redusert kapasitet har organisasjonsutvikling hatt ansvar for, og bistått i mange utvikling- og satsningsområder i kommunen.

Økonomi

Økonomistatus	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Totalt	34.435.585	36.472.891	94,41 %

Kommunalsjefs kommentarer om økonomistatus:

Det er mindre forbruk på kr 2,03 millioner innenfor tjenesteområde organisasjonsutvikling. Mindre forbruket kan i alle hovedsak relateres til vakanser, økte sykepengerefusjoner, IKT - lisenser grunnet forsinket oppstart av lisensbasert programvare, bolyst og digitalisering.

Nærvær

	2022	2021
Korttidsfravær	1,9%	1,7%
Langtidsfravær	2,2%	3,2%
Totalt	4,1%	4,9%

Sykefraværet i 2022 totalt er 0,8 % lavere enn i 2021. Fravær i Organisasjonsutvikling, med et begrenset antall ansatte, påvirkes i stor grad av enkelt personers sykefravær. Sykefraværet har ikke vært arbeidsrelatert.

«Hva har skjedd i 2022»?

Satsningsområdene i organisasjonsutvikling har i noen grad blitt endret grunnet pandemi arbeidet i 1 tertial, herunder flere tiltak i arbeidsgiverstrategien. Avdelingen har hatt følgende satsningsområder i 2022:

- *Pandemihåndtering* – I første halvdel av 2022 var det et betydelig smittetrykk, og det var krevende å sikre kompetanse og ansatte på jobb, spesielt i tjenester med direkte brukerkontakt. Derfor inngikk kommunesektoren en avtale om særskilt overtidskompensasjon for merarbeid direkte knyttet til korona-pandemien. Denne avtalen gjaldt i de fire første månedene, og spesielt HR-avdelingen hadde mye koordineringsarbeid med avklaringer rundt avtalens omgang og innretning.
- *IKT sikkerhet* - Det har i 2022 vært et økt fokus på sikkerhetstiltak innenfor organisasjonen. Det ble høsten 2022 bevilget kr. 927.000,- for å sikre IKT-sikkerhetstiltak gjennom blant annet å gjennomføre:
 - Penetrasjonstest (sikkerhetssjekk av IT-infrastrukturen i kontrollerte former. Dette gjennomføres ved at et eksternt miljø forsøker å angripe, identifisere og utnytte sårbarheter i vårt IT-miljø på en trygg og sikker måte).
 - Økt sikkerhetsnivå på brannmurer og å ha bedre logging.
 - Forbedre backup-rutiner.
 - Gjennomført phishingtest (En sikkerhetstest av kommunens IT-miljø, rettet mot den enkelte bruker/ansatt, der disse blir «fristet/lurt» ved at avsenderen fremstår som en reell virksomhet som f.eks. en bank, skatteetaten e.l. Mottaker av eposten «lures» til å åpne vedlegg eller klikke på en falsk nettside for «logge seg inn» eller oppgi sensitiv/personlig informasjon som f.eks. personnummer, passord m.m. På denne måten får «bakmenn» tilgang som kan misbrukes. Phishingtester gjennomføres for å øke kompetansen og bevissthet hos våre ansatte. Phishingtest er et av flere tiltak for å øke kompetanse og bevissthet i forhold til IKT-sikkerhet.
- *Digitalisering*- Nordre kommune har jobbet med kvalitetsforbedring, forenkling og automatisering. Elektronisk arkiv, skjema og signatur for flere områder er innført. Det

er tatt i bruk mer av de nasjonale fellesløsningene. Skyløsninger for fagsystemer er innført. Bedre arbeidsverktøy, inkludert oppgradering av fasiliteter på møterom er anskaffet. IKT-jobber kontinuerlig med sikkerhet og kompetansebygging er blitt jobbet med kontinuerlig, både innen sikkerhet/grunnleggende ikt-ferdigheter, samt nye løsninger.

- *Felles prosjekt i Land kommunene:* Tettere samarbeid rundt kommunikasjon, omdømme og markedsføring av felles nettsted; www.bolyst.land.no
- Oppdatering og politisk behandling av elektronisk delegeringsreglement.
- Oppfølging av arkivtilsyn - Listeføring av gamle arkivmapper i fjernarkivet.
- *Led pro- Lederutviklingsstudium i regi av Høyskolen i Innlandet* - Velferdssamfunnets utvikling innebærer at ledere i det offentlige må arbeide med oppgaver som stadig blir mer komplekse og sammensatte. Det krever systematisk samhandling mellom fagfolk med ulik kompetanse. På alle ledernivå vil dette kreve kunnskaper om, holdninger til, ferdigheter i og evne til å etablere og lede tverrfaglige arbeidsprosesser.
- *Kommunekompassevaluering* - Nordre Land kommune har som en del av den kontinuerlige pågående organisasjonsutviklingsprosessen gjennomført en kommunekompassevaluering. Dette vil legge grunnlaget kommunes interne utviklingsarbeid.
- *Interkommunalt samarbeid i Gjøvikregionen* - Organisasjonsutvikling har koordinert arbeidet i Nordre Land kommune rundt interkommunalt arbeid.
- Fellestjenesten har hatt økt fokus på offentlighet i forvaltningen og i denne sammenheng den daglige brukes av sak- og arkivsystemet. Besvarelse av henvendelser/restanser, økt dokumentfangst og bedret kompetanse ift. bruken av web sak har vært fokusområder som organisasjonen tar med seg inn i 2023.

4.2 Tjenesteutvikling 0-24

Økonomi

Økonomistatus	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Totalt	151.366.788,92	153.200.083,31	98,80 %

Kommunalsjefs kommentarer om økonomistatus:

Avdeling for tjenesteutvikling 0-24 leverer et regnskap i balanse for 2022, med et mindreforbruk på om lag kr 1,8 millioner i forhold til justert budsjett. Mindreforbruket dreier seg stort sett om:

- Sykelønnsrefusjon for langtidsfravær
- Udekkede vakter på grunn av mangel på vikarer
- Vakante rådgiverstillinger
- Lavere kostnader til barnevern enn hva som ble budsjettert med (mesteparten av mindreforbruket)

Innad i 0-24 har det vært krevende å holde skolenes budsjett i balanse. Dette dreier seg primært om økte behov blant enkeltelever gjennom skoleåret samt underbudsjettering av skoleskyss sett opp mot behovet. Dette er forsøkt rettet opp i for budsjett 2023. En ser også at lisenser på digitale systemer for skole og barnehage stadig øker, både i 2022 og det ser ut til å fortsette for 2023.

Krigen i Ukraina har påvirket tjenesteutvikling 0-24 i stor grad i 2022.

Helsesykepleiertjenesten, barnehage, skole og NAV har hatt merutgifter knyttet til håndtering av flyktingestrømmen. Ved avslutning av regnskapet er dette finansiert av inntekter fra mottatt integreringstilskudd. Det regnskapsmessige for tjenesteutvikling 0-24 i forbindelse med flyktingestrømmen er derfor i netto null.

Økonomistyring har hatt stort fokus i 0-24, og årsresultatet er et resultat av god økonomikontroll og tett dialog mellom ledernivåene. Det er viktig å understreke at stram økonomi gir konsekvenser på tjenestekvalitet og at målsettingene må reduseres når ressursinnsatsen er så vidt lav sett opp mot behovene som foreligger.

Barnevern

For barnevernstjenesten er det etablert rutiner og påfølgende delegasjon for oppfølging av økonomi og økonomirapportering i tjenesten. Avvik i henhold til opprinnelig budsjett er synliggjort til kommunen i rapportering gjennom året.

Nærvær

	2022	2021
Korttidsfravær	2,7 %	2,1%
Langtidsfravær	6,1%	8,3%
Totalt	8,8%	10,4%

Det totale fraværet i tjenesteutvikling 0-24 for året 2022 viser en nedgang på 1,6 %. Det viser også en dreining hvor langtidsfraværet er redusert med 2,2 % og korttidsfraværet har økt med 0,6 %.

Fraværet er svært varierende fra enhet til enhet. En ser at barnehagene fortsatt sliter med høye fraværstall i tillegg til mangel på vikarer. Dette er en bekymringsfull utvikling som må arbeides videre med i 2023. I tillegg har NAV hatt et økt sykefravær i 2022, hvor særlig flykningetjenesten periodevis har vært belastet med høyt fravær.

Forklaringer til fravær i tjenestene:

- Alvorlige diagnoser
- Mål om å redusere stillingsstørrelse, eller slutte i nåværende stilling
- Korona og andre smittsomme sykdommer
- Økt arbeidspress
- Langvarig belastning på de som står med lavt fravær i enhetene som over tid har hatt høyt fravær
- Private forhold som påvirker arbeidsevnen

Sykefravær og sykefraværsoppfølging arbeides aktivt og kontinuerlig med. Tiltak som er iverksatt i arbeid med sykefravær i 2022:

- Fortsette tett og godt samarbeid med kommunens HR-avdeling og dens kompetansepersoner.
- Arbeid med trygt og godt arbeidsmiljø.

- Ivareta samarbeid med arbeidstakerorganisasjoner og verneombud både på plasstillitsvalgnivå og hovedtillitsvalgnivå.
- Kommunens satsing på ledelse via lederutviklingsprogram for alle personalledere i kommunen.
- Sykefraværsoppfølging etter plan.
- Skole: Fokus på inkluderende ledelse (tett dialog med ansatte i forhold til hvordan man kan stå i jobben, samt legge til rette når det er nødvendig).
- Barnehage: I årsskiftet 2022-2023 er det oppstartet samarbeid mellom barnehageområdet og kommunens psykisk helse- og rustjeneste. Psykisk helse deltar på planleggingsdager og personalmøter i alle barnehagene. Tematikken omhandler hva vi må bygge i oss selv av psykisk og fysisk robusthet for å kunne være til stede for både barn og voksne i arbeidshverdagen.

Barnevern:

Tjenesten har samlet sett hatt en positiv utvikling gjennom året med økt nærvær. Samlet fravær for tjenesten i 2022 er allikevel av et slikt omfang at det får konsekvenser for drift.

Å jobbe i barnevernstjenesten er givende, men også krevende. Ansatte i barnevernstjenesten utsettes for følelsesmessige belastninger og stress. Det kan derfor være vanskelig å avklare om fravær er arbeidsrelatert, erfaringsmessig er dette bildet gjerne sammensatt i det ulike belastninger i tillegg til krevende jobb i noen tilfeller kan føre til fravær.

Langtidsfravær har som konsekvens redusert kapasitet i tjenesten og økt belastning på ansatte som er på jobb. Selv om det prioriteres å rekruttere vikarer ved langtidsfravær vil en vikar kreve økte ressurser i form av opplæring og bruke tid før den er i stand til å arbeide tilstrekkelig selvstendig. Det er vanskelig å få tak i vikarer med erfaring fra kommunal barnevernstjeneste og det tar fort et år før en saksbehandler kan ha full kapasitet. Ytterligere tiltak for økt nærvær omfattes av prioriterte tiltak etter ståstedsanalyse.

«Hva har skjedd i tjenesteområdet i 2022»?

For tjenesteutvikling 0-24 har flyktingestrømmen og krigen i Ukraina påvirket drift i tjenestene, bruk av ressurser og kapasitet og utviklingsprosjekter har måttet stå på vent. 0-24 har fortsatt å drifte i tråd med intensjonene i pilotprosjektet 0-24 med fokus på det tverrfaglige samarbeidet. Utenforskap har som begrep og utfordring gjort seg godt kjent i avdelingen og er et fokusområde som vil fortsette fremover. Personallederne i 0-24 som i resten av kommunen, har deltatt på lederutviklingsprogrammet Ledelse av prosesser i regi av Høgskolen i Innlandet, som avsluttes våren 2023.

Tverrfaglig samarbeid og pilot 0-24

- 0-24 har fortsatt implementeringsprosessen av samhandlingsmodellen BTI (Bedre Tverrfaglig Innsats), med handlingsveileder og stafettlogg. På grunn av vakante rådgiverstillinger over en lengre periode i 2022 har implementeringsprosessen stått noe stille. Denne vil tas opp igjen i 2023. En ser likevel at verktøyene og modellen stadig blir bedre kjent og verdsatt ute i tjenestene. Ansatte i barnehage og skole som

i 2021 ble sertifisert i foreldreveiledningsmetoden COS (circle of security) har i 2022 selv brukt sin sertifisering til å kurse ytterligere ansatte på sine arbeidsplasser i metoden.

- Kompetanseteamet har revidert sitt mandat og justert sitt innhold. Teamet jobber fortsatt tverrfaglig som en veiledende arena for ansatte og foreldre. I 2022 kom samarbeidsavtale med Gjøvik Krisesenter IKS på plass. Denne avtalen skal sikre at innbyggere i Nordre Land som benytter seg av tilbud ved krisesenteret følges opp også internt av kommunen der det er behov. Avtalen skal sikre et tettere samarbeid mellom kommunen og Krisesenteret.
- Høsten 2021 mottok kommunen midler til foreldrestøttende tiltak, for å opprette familieveilederstillinger. To årsverk familieveiledere ble ansatt fra 1. januar 2022, med to års varighet. Familieveiledningen baserer seg på COS metodikken og innebærer individuell oppfølging som kan være samtaler, hjemmebesøk, tverrfaglig samarbeid i familier. I 2022 har det vært oppfølging av 36 familier. Samarbeidspartnere har vært: Skole, barnehage, PPT, NAV, ASVO, psykisk helse og rustjenesten, ambulerende team, BUP og frivilligheten. Familieveilederne har i tillegg ansvar for COS-nettverk: COS-kompetanseheving av ansatte i skole og barnehage.
- I 2022 ble et nytt tiltak via pilotmidler for pilotprosjekt 0-24 satt i verk; ungdomscoach. Tiltredelse i stillingen ble i november 2022 i 60% stilling. Tiden frem til nyttår innebar i stor grad å definere stillingen. Det er gjennomført research og samarbeid med ungdomslos i Søndre Land, leder på Parken ungdomssklubb og kommunens politikontakt i tillegg til generell nettverksbygging med de forebyggende tjenestene i kommunen. Det er opprettet snapchat og instagram for ungdomscoachen og det er opprettet samarbeid og kontakt med lærere på begge skolene og nettverksbygging og det har vært stort fokus på kompetanseheving innenfor tematikken.
- Oppsummert muliggjør kommunens deltagelse i pilot for programfinansiering (pilot 0-24), utviklingsarbeidet i tjenesteutvikling 0-24. Tilskuddet som skal bidra til å gi bedre samordnede tjenester og mer helhetlig innsats for utsatte barn og unge, samt deres foreldre, gir kommunen større handlingsrom til å utvikle tjenester og tilbud til målgruppen. Piloten går frem til sommeren 2023.

Helsesykepleiertjenesten

- Det er innført *DigiHelsestasjon*. Dette er en digital kommunikasjonsplattform som legger til rette for å kunne kommunisere med innbyggerne gjennom HelseNorge.
- Det er gjennomført COS-P veiledning individuelt.
- ICDP (International Child Development Programme) har blitt gjennomført for flyktninger i samarbeid med Sølve.
- Det har, spesielt høsten 2022, vært et stort trykk i skolehelsetjenesten på alle skolene. En ser økte behov og større behov for involvering av helsesykepleiertjenesten.
- Helsesykepleiertjenesten deltar aktivt på tverrfaglige arenaer både administrativt og ute i barnehage og skole.

Barnehage

- På bakgrunn av oppdrag fra kommunestyret, er barnehageområdet i gang med arbeid rundt kartlegging og vurdering av grunnbemanning i barnehagene.

- Mat og måltider: Ordning med økt mattilbud i barnehagene er godt i gang. Mattilbudet ble også gjort gratis for alle barn i alle barnehagene i kommunen i løpet av 2022. Ordningen skal evalueres i første del av 2023.
- Styrere og pedagogiske ledere har også dette året gjennomført samlinger for kompetanseheving i den regionale kompetansehevings-ordningen. Hovedfokus har vært barnehagens psykososiale miljø, og særlig voksenrollen. I tillegg har det vært fokus på lederrollen til styrer og pedagogisk leder. Imellom samlingene har personalgruppene gjennomført arbeidsoppgaver som er blitt gitt.
- Barnehagene har også gjennomført COS- barnehage fordypning. Dette programmet fokuserer særlig på de voksnes holdninger og barnesyn.

Skole

- Den viktigste satsingen i Nordre Land skolen i 2022 har vært arbeidet med å implementere lederstruktur med avdelingsledere på Dokka barne- og ungdomsskole og Torpa barne- og ungdomsskole. Hovedmålet er ledelse som gir bedre læring for elevene. Dette er et langsiktig arbeid og om skolene lykkes med dette, vil ikke vise seg før om noen år.
- Felles lederutvikling for de nye ledergruppene med Høgskolen i Innlandet som faglige støttespillere har blitt videreført fra 2021.
- Det har også vært arbeidet med å få på plass et bedre og mer robust system for trygt og godt læringsmiljø etter opplæringslovens §9A. Dette er et arbeid som handler om å etablere gode strukturer og rutiner som viser seg som endring av praksis.
- Det har på skolene vært arbeidet med utvikling av undervisning som er i tråd med ny læreplan, Fagfornyelsen krever en noe annen tilnærming til læring enn det tidligere læreplaner har gjort. Det har vært arbeidet med utvikling av lærerrollen og det å se faglig og sosial utvikling.
- Avdelingsledere har fått oppfølging gjennom den regionale satsingen på inkluderende praksis. Hensikten med denne satsingen er å gjøre medarbeiderne i skole bedre i stand til skolebasert kompetanseutvikling.

PPT

- Som i 2021 er tilbakemeldingene fra barnehager og skoler at tjenesten er synlig ute og bidrar i arbeidet med barn og unge med særskilte behov. PP-tjenesten har, som en del av tjenesteutvikling 0-24 opplevd å samarbeide noe tettere med andre kommunale tjenester rundt barn og unge.
- Som et ledd i det å få til et godt og tett samarbeid, har PP-tjenesten siden august 2022 organisert seg slik at ansatte har faste dager ute i barnehager og skoler. Dette gjør det mer forutsigbart for ansatte i barnehager og skoler og det er lettere å få kontakt.
- PP-tjenesten har gjennomført kompetanseheving innen autismespekteret i regi av Statped, avsluttet desember 2022.
- Leder for PP-tjenesten deltar i drøftingsteam i barnehager ca. hver tredje uke og elevoppfølgingsteam på skoler hver uke. Teamene er tverrfaglig sammensatt og det drøftes barn og unge der de ansatte har en bekymring. Foreldre kan delta eller saker drøftes anonymt. Målet er å komme tidlig inn og gi barn og unge rett hjelp til rett tid.
- Leder for PP-tjenesten deltar i regionalt kompetansenettverk Kompetanseløftet. I tillegg er det etablert et nettverk for ledere for PP-tjenesten Innlandet der ulike ledertemaer drøftes med bakgrunn i tjenestens mandat.

NAV

- Oppstart av forprosjekt NAV Land som hadde i oppdrag å komme med en anbefaling til kommunestyrene i Nordre og Søndre Land kommune hvorvidt det skulle startes et hovedprosjekt NAV Land. Hovedprosjektet har startet og skal utrede nærmere fordeler og ulemper med en sammenslåing av NAV Nordre og NAV Søndre Land. Anbefaling skal foreligge høsten 2023.
- Håndtering av flyktningestrømmen fra Ukraina har fått mye av oppmerksomheten til NAV i 2022. I 2022 bosatte vi 54 flyktninger, alle fra Ukraina. Mottak, bosetting og etablering av flyktningene har vært krevende, men har stort sett gått bra. Dette takket være mye godt samarbeid på tvers mellom enheter i kommunen, frivillige, private utleiende av boliger og Sølve AS for å nevne noen.
- Økte levekostnader i 2022 (rente, strøm, drivstoff og matpriser) påvirker også NAV kontoret. Vi hadde i 2022 flere henvendelser enn normalt fra innbyggere som sliter med å få endene til å møtes, og forventer at trenden fortsetter i 2023 så lenge levekostnadene stiger.

Barnevern

- I løpet av året har overordnet fokus i tjenesten gjort en dreining fra kontroll til økt fokus på utvikling av tjenesten i retning av økt samhandling internt og eksternt samt generelt utviklingsrettet arbeid. Anbefalinger etter ståstedanalyse av tjenesten gjennomført i juni er prioritert og flere tiltak er iverksatt. Overordnet mål med tiltakene er økt kvalitet i sakene.
- Ny organisering er etablert for å legge til rette for ledelse tettere på alle kontaktpersoner, at overordnet og strategisk ledelse har helhetsblikk på hele tjenesten for prioriteringer og beslutninger, større grad av kontinuitet i saksbehandlingen og relasjon samt kontinuerlig faglig utvikling og kompetanseheving. Systematisk kontroll med saksmengden og dermed sikre at ressursene prioriteres og styres mot de mest alvorlige og komplekse sakene, «kjernebarnevernet».
- Det er gjennomført en rekke kompetansehevede tiltak i tjenesten:
 - Innvilget støtte til ansatte for videreutdanning for å sikre at tjenesten frem mot 2031 innfrir kompetansekravet.
 - Deltakelse i tjenestestøtteprogram fra Bufdir med fokus på lederstøtte med tjenesteutvikling som hovedmål.
 - Opplæring i kartleggingsverktøy for de minste barna for å øke kompetansen til å vurdere de minste barnas omsorgssituasjon.
 - Kurs i DCM barnesamtalen.
 - Læringsnettverk med fokus på å øke kompetansen på traumesensitivt arbeid med barn og unge.
 - Undervisning i samarbeid med HINN med fokus på barnevernsfaglige vurderinger og vurdering av barnets beste.

4.3 Tjenesteutvikling 24+

Tjenesteutvikling 24+ startet i 2022 et langsiktig videreutviklings – og endringsarbeid innenfor tjenestene for å kunne stå bedre rustet til å møte fremtidas behov for tjenester, «2040 starter nå». Kommunestyrevedtaket fra desember 2021 med en reduksjon i antall institusjonsplasser, er utført på kortere tid enn estimert. Ansvar og oppgaver øker, og det har vært et krevende år for mange. Ledere og medarbeidere har vært løsningsorienterte og de har lagt ned en stor arbeidsinnsats med høy grad av fleksibilitet. Samarbeidet med tillitsvalgte og verneombud i prosessen har vært preget av åpenhet og god dialog begge veier.

Økonomi

Økonomistatus	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
	203 976 514,98	199 571 570,90	102,21 %

Kommunalsjefs kommentarer om økonomistatus:

Året startet med Covid- 19 restriksjoner før landet ble åpnet og alle skulle leve som normalt i slutten av februar 2022. Det medførte en god del smitte i avdelingene som resulterte i et høyt sykefravær over en lengre periode. Behovet for vikarer har vært økende, samtidig som kommunen opplever at det er mer krevende å rekruttere til de ulike avdelinger. Det har resultert i at kommunens medarbeidere i større grad enn tidligere har jobbet mere enn tidligere. Mangel på kvalifisert personell har også medført økt bruk av overtid for å sikre forsvarlige tjenester.

Det å legge ned én institusjonsavdeling er en krevende oppgave. Parallelt med omstilling og endringsarbeid skal det også ytes forsvarlige tjenester. Det er nødvendig å sikre gode prosesser, med tilstrekkelig informasjon og til rett tid, slik at avklaringer og beslutninger tas til rett tid. En konsekvens er at kommunens innbyggere fikk fra 2022 mer omfattende tjenester i hjemmet. Det har vært nødvendig å leie inn ekstra helsepersonell spesielt i hjemmetjenesten for å sikre fagkompetanse gjennom døgnet. Det er vesentlig høyere bruk av overtid i 2022 sammenlignet med tidligere år, innleie har vært nødvendig for å sikre forsvarlig drift. En krevende hovedferieavvikling i tillegg de nevnte områdene er det som gir vesentlig merforbruk i forhold til budsjett for Tjenesteutvikling 24+.

Kommunen har tjenestemottakere som gir grunnlag for å søke om ressurskrevende tjenester. Endring i et tjenestetilbud eller frafall av tjenestemottakere vil medføre endringer i grunnlaget. Det er Helsedirektoratet som står for ordningen og kommunen får ikke beskjed før på slutten av året grunnlaget for refusjon. For 2022 medførte det at det var budsjettert med for høye inntekter på ordningen enn hva som ble resultatet.

Det er solgt 533 korttidsplasser til andre kommuner, spesielt til Østre Toten i 2022. Mulighet for salg av plasser har vært avhengig av kapasiteten.

Helse- og omsorgstjenester er forskriftsregulert hvilke inntekter kommunen kan ta for tjenester. En del av tjenestene er gratis. Kommunen kan ikke fastsette priser selv eller ta betalt for tjenester ut over det forskrift om egenbetaling legger føringer for. Det gjør både budsjettarbeid krevende samt endringer som skjer i løpet av året som er vanskelig å ta høyde for.

Tilskuddsmidler brukt i 2022		
	OU – midler. Helselederutdanning, HINN. Pågående lederutdanning når LEDPRO startet opp.	110 000,-
	Pårørendeskole for pårørende til personer med demens Gjennomført høsten 2022	35 000,-
88031	Tiltakspakke sårbare grupper Økt dagtilbud innen psykisk helse og egen rute i hjemmetjenesten.	21 350,-
88342	Midlertidig styrking av lavterskeltilbud innen psykisk helse Fortsatt økt dagtilbud etter tilskudd over var brukt opp	54 107,-
88302	Kommunalt rusarbeid, overgangsordning. Opptappingsplan.	1 210 000,-
88308	Kommunalt rusarbeid, ny innretning Stillingsressurs og implementeringsarbeid av assistert selvhjelp. Ikke startet opp 2022, overført 2023. Mottatt 429 000,-	Avsetning
88338	Smittevern og oppfølgingsarbeid, utegrupper Turgruppe for yngre personer med psykiske lidelser og/eller rusutfordringer	6 564,-
88364	Kompetanse og innovasjonstilskudd, inkl. opplæring BPA Tilskudd til utdanningsstøtte og refusjon av opplæringsutgifter tilknyttet BPA ordninger.	1 023 500,-
88365	Tiltakspakke sårbare eldre (Landmo) Aktivitetsverter og aktivitetsgjennomføring i avdelingene	105 342,-
88366	Tiltakspakke sårbare eldre (Korsvold) Omdisponert til innkjøp av variert aktivitetsutstyr	416 994,-
88367	Kompetansehevende tiltak i tjenestene til personer med utviklingshemming Intern revisjon av veilederen Gode helse og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming.	46 672,-
88339	ALIS-avtaler for fastleger i næringsdrift og fastlegevikarer i næringsdrift utover et års varighet. Tilbakebetalt Hdir da det ikke kunne overføres til 2023.	-240 000,-

Tjenesteutvikling 24+ følger aktivt med på utlysning av midler. Det brukes til tider mye tid og ressurser på å utarbeide søknader om tilskudd, oppfølging og rapportering. Tabellen over viser avsluttede og pågående bruk av tilskuddsmidler som kommer i tillegg til ordinær drift.

Nærvær

	2022	2021
Korttidsfravær	3,1%	2,1%
Langtidsfravær	8,6%	10%
Totalt	11,7%	12,1%

Årets første måneder ble preget av covid- 19 med et høyt smittetrykk som påvirket sykefraværet i flere avdelinger i stor grad. På høsten kom det igjen en økning av covid-19, i tillegg og den forventet generelle økningen innenfor infeksjonssykdommer. Det har aldri vært registrert så høye fraværstall i enkelte måneder som i år. Flere avdelinger har ligget over 20% i flere måneder og enkelte måneder så høyt som 30 %. Det positive er at det på årsbasis er en reduksjon i langtidsfraværet sammenlignet med 2021.

Ledere bruker en del tid på oppfølging av sykemeldte og det legges til rette med arbeidsoppgaver så langt det er mulig. Sykefraværet er sammensatt og dette året har det vært høy arbeidsbelastning i perioder i flere avdelinger. Det kan ha ført til både økt korttids –

og langtidsfravær i perioder. Det har vært samarbeidet med NAV Arbeidslivssenteret gjennom hele 2022 og de har bistått med lederstøtte, og med oppstart og oppfølging av medbestemmelsesmøter i avdelinger med leder, tillitsvalgt og verneombud.

«Hva har skjedd i tjenesteområdet i 2022»?

Videreutvikling og endringsarbeid - "2040 starter nå"

Tjenestene i 24+ har startet på et stort og langvarig utviklingsarbeid for å møte de demografiske utfordringene kommunen nå står i. Den demografiske utviklingen viser en økning i antall eldre, færre yrkesaktive og færre barn blir født. Det betyr at eldreomsorgen som driver i dag ikke er bærekraftig i fremtiden. Det store flertallet av eldre trenger ikke tjenester fra kommunen, dagens 80 åringer er gårsdagens 70 åringer som er ved god helse og deltar aktivt i lokalsamfunnet i større eller mindre grad. Det er behov for at kommunen har økt fokus på de laveste trinnene i innsatstrappen. I det arbeidet er det nødvendig at hele organisasjonen jobber på samme lag. Dreining til mer forebygging, mestring, tidlig innsats, aktivisering, støtte til pårørende, samarbeid med frivillige, nettverksarbeid og velferdsteknologi vil være avgjørende for framtidens muligheter for kommuner til å yte nødvendige helse- og omsorgstjenester til de som har behov for det.

Det ble arrangert innbyggerdialog 29.03.22 om utvikling av helse- og omsorgstjenester i Nordre Land kommune. Det ble stilt spørsmål ut ifra temaene i reformen Leve hele livet, tilpasset slik at det passet for alle innbyggere. Innspillene tar kommunen med seg i det videre utviklingsarbeidet og arbeidet med helhetlig innsatstrapp.

En konsekvens som følge av nedleggelsen av sykehjems plasser ved Landmo i november 2022, er økt behov for mere omfattende hjemmetjenester. Gjennom hele året har det vært økt press på hjemmetjenesten, natttjenesten, dagsenter og ergoterapi/ fysioterapi. Til tross for dette greier tjenesten å gjennomføre gode tjenester og får mange gode tilbakemeldinger.

Legetjenesten

Kommunen har to fastlegekontor, Landsbylegene DA på Dokka og Torpa legesenter. Det er én ledig fastlegehjemmel som de siste årene har hatt vikarleger. Årsaken er at det ikke har søkt kvalifiserte leger til ledig fastlegehjemmel. Legekontorene har ny LIS1 lege (Lege I Spesialisering) hvert halvår, på hvert av legekontorene. Fastlegene ønsker endret driftsform og prosessen ble startet høsten 2022. Kommunen ser det som nødvendig og viktig for å gjøre seg attraktive for å rekruttere kvalifiserte leger. Kommunen vil ha behov for å rekruttere flere fastleger i årene som kommer. Det er nødvendig å planlegge for og legge til rette for å rekruttere gode fastleger i fremtiden. På den måten vil kommunen bidra til gode fastlegetjenester til kommunens innbyggere samt driften av Gjøvik Interkommunale legevakt som kommunen har et medansvar for. Kommunen ble høsten 2022 registrert som utdanningsvirksomhet som betyr at kommunen kan utdanne spesialister i allmennmedisin (ALIS). Det er en oppgave som kommunene fikk et ansvar for i 2019.

Ledelse

Alle ledere i Tjenesteutvikling24+ deltar på lederutdanning i LedPRO sammen med alle andre ledere i kommunen. Lederutdanningen oppleves som svært nyttig, positiv og bra. I

løpet av høsten 2022 er det etablert møtestrukturer for ledelse og for partssamarbeidet i tjenesteutvikling 24+. Helsesektoren er godt kjent for å ha ledere som har personalansvar for svært mange medarbeidere. Det er krevende stillinger og de fleste tjenester driftes 24 timer i døgnet, 7 dager i uken og 365 dager i året. Tjenesteutvikling 24+ har ledere som er nærmeste leder for inntil 90 medarbeidere. Rekruttering av ledere i Tjenesteutvikling 24+ har resultert i at leder for tildelingskontoret tiltrådte stillingen i starten av året. Leder for institusjonstjenester og kommunalsjef 24+ ble tilsatt og startet før sommeren. Rekruttering av leder til Åsligata avlastningsbolig ble gjennomført på slutten av året.

Tildelingskontoret

Tildelingskontoret har hatt en nøkkelrolle i omstillingsarbeidet. Det har vært avgjørende og nødvendig for å lykkes med endrings- og omstillingsarbeidet. Oppgavemengden er økt som følge av at flere får tjenester i hjemmet som medfører flere enkeltvedtak. I tiltaksplan i boligsosial plan var det føringer for samlokalisering av tildelingskontoret og boligkontoret. Det ble gjennomført en god prosess der alle var inkludert og involvert i endringsarbeidet. Arbeidet har vært nødvendig for å redusere sårbarhet og for å få et større arbeidsmiljø. Et nytt lovpålagt krav om barnekoordinator ble innført fra 01.08.22. Koordinerende enhet er etablert i tildelingskontoret med ansvar for å fatte enkeltvedtak om koordinator og har systemansvaret for koordinerende enhet. Det samme systemansvaret og å fatte enkeltvedtak om koordinator er lagt til tildelingskontoret også for barnekoordinator.

Tidlig innsats og forebyggende arbeid

Innenfor psykisk helse- og rustjenesten blir det nå henvist flere yngre til tjenesten med ulike utfordringer, ungdomsgruppen er viktig tiltak og fungerer bra som er viktig tiltak for forebygging av utenforskap. Tjenesten opplever at det tillegges flere oppgaver og ansvar til kommunen og at tjenestemottakerne er kortere tid i spesialisthelsetjenesten. Det er gjennomført to KID – kurs med 21 deltakere. Dette er kurs for voksne som i perioder kjenner seg nedstemte eller er deprimerte (fra lett til moderat) på en slik måte at det går ut over evnen til å fungere/livskvaliteten. Avdelingen psykisk helse- og rustjenesten har fått delegert ansvar for Rådgivende enhet for russaker, et nytt lovpålagt krav til kommunene fra 01.07.22.

Antall tjenestemottakere i Ambulerende team 24+ øker, andel yngre med sammensatte behov er også økende. Teamet har avsluttet 22 vedtak, med stor måloppnåelse. Teamet yter mye i starten av tjenesten og reduseres etter hvert, og ofte er vedlikeholdstjenester nødvendig.

Ergoterapi- og fysioterapitjenesten samhandler tett med hjemmetjenesten i Innsatsteam og hverdagsrehabilitering. Tilrettelegging i hjemmet og rask utlevering av hjelpemidler har høy prioritet ved utskrivningsklare pasienter fra sykehus og Rehabiliteringsavdelingen på Landmo. Tjenestene opplever høy etterspørsel og har en viktig rolle i det tverrfaglige arbeidet. Kommunens dagtilbud (dagtilbud for eldre, dagtilbud for personer med demenssykdom og dagtilbud for rehabilitering) er etterspurte og benyttes 100 %, også det nye dagtilbudet innen rehabilitering. De privatpraktiserende fysioterapeutene opplever flere henvendelser fra yngre, og et økt behov innenfor psykomotorisk fysioterapi (sammenheng mellom muskelspenninger og følelser/belastninger over tid). I tillegg har de flere gruppetilbud.

Tidlig innsats og forebyggende arbeid er et viktig satsningsområde. Det vil bidra til at våre innbyggere får tjenester lavt i innsatstrappen. Hensikten er at innbyggere skal mestre eget liv lengre. Det vil kunne bremse og/eller redusere behovet for tjenester høyere i innsatstrappen og er i tråd med endrings- og omstillingsarbeidet i kommunen.

Regionalt samarbeid

Det er faste regionale møter i helseregionen Gjøvik – Hadeland. Arbeidet har blant annet hatt følgende på agendaen i 2022; Helsefelleskapet, regional Innsatstrapp, FACT samarbeid, Gjøvik interkommunale legevakt, velferdsteknologi og drøftet ulike områder regionen kan samarbeide om.

I arbeidet med regional innsatstrapp ble gjennomført en felles dag i helseregionen Gjøvik – Hadeland i 2022. Flere kommuner har med hjelp av Agenda Kaupang kjørt prosess på innsatstrapp i sin kommune der også ulike trinn i trappen er kostnadsberegnet. Det er et arbeid som er ønskelig å gjennomføre i kommunen.

Digitalisering

- Ny TV løsning Landmo
- WIFI, Beboernett Landmo med dekningstest for innendørs mobilnett Landmo
- Nustep treningsmaskin med TV skjerm, her kan lokale filmopptak vises.
- Scanning saksbehandling, elektronisk arkiv i DocuMaster. Dette bidrar til mindre behov for papirarkiv
- Oppgradert Visma Ressursstyring til siste versjon som innebærer at kommunen har fått et bedre hjelpemiddel til å planlegge sommerferieavvikling. Likeledes innkjøp av Fleksitidsmodulen som gjør oss i stand til å starte planlegging og utprøving av årsturnus

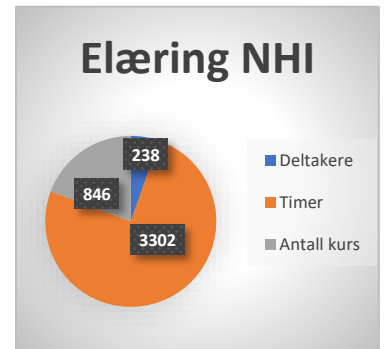
Velferdsteknologi

- VR-briller (virtuell virkelighet) til kompetanseheving, samt at de kan brukes av tjenestemottakere for nye opplevelser. I første omgang pågår det kompetansehevingsprosjekt i samarbeid med USHT på Landmo.
- Ipad til bruk for opptrening/rehabilitering. Kan lånes ut til hjemmeboende som har behov for tilpasset treningsopplegg og kan benytte iPad til veiledning
- Startet prosess med innkjøp av ILOQ. Nøkkelpokser med elektronisk åpning via hjemmetjenestens mobiler. Et godt tiltak for at hjemmetjenesten i mindre grad skal ha med seg nøkler for å komme inn hos tjenestemottakere.
- Trygghetsalarmer: På grunn av dårlig lyd kvalitet og utfordringer med å høre hva som ble sagt i trygghetsalarmer er disse skiftet ut etter hvert som dette oppdages, feilen var avhengig av SIMkortet. Utbredelse av velferdsteknologiske hos hjemmeboende er noe liten. Her bør det jobbes mer med informasjon ut til både helsepersonell og innbyggere.

Kompetanse

- ProACT: Sertifisering av 10 ProACT instruktører og oppstart simuleringsdager, som skal sikre god klinisk observasjonskompetanse opp imot pasientsikkerhet. Instruktørene arrangerer opplæringsdager med teori og simuleringsøvelser som alle skal delta på.

- VR-briller i opplæring, et samarbeidsprosjekt mellom Landmo, ReKs og Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i perioden 18. november -22 til 18.mars -23. Landmo er førstemann ut for implementering av VR-briller i kompetanseheving for helsepersonell i Innlandet og hjemmetjenestene følger raskt etter. Sammen med ProAct, teori, simuleringsøvelser og refleksjon – blir dette et viktig verktøy for videre trening og øvelse.
- E-læring NHI: 238 unike deltakere har gjennomført 3302 timer med e-læring. Dette er nærmere 40% økning i timer siden fjorårets nedgang på tross av ca 70 færre deltakere.
- Én medarbeider er sertifisert HAVA instruktør (håndtering av aggressiv og voldelig adferd) fra HAVA instituttet
- ReKs: Revidert strategisk kompetanseplan for Gjøvikregionen. Fått midler til gjennomføring av akuttmedisinsk etterutdanning for 10 fagarbeidere. Tilbakemeldinger kommunen har fått på arbeidet:
 - Nordre Land er svært aktive på mange av de arrangementene vi har i ReKs og USHT
 - Kommunen er aktive inn i det regionale samarbeidet, kommer med innspill, trofaste følgere på Facebooksiden, deltar på de ulike desentraliserte utdanningene som har vært satt opp i ReKs sin regi, gjort en bra innsats i forhold til VR briller og prosedyretrening rundt observasjonskompetanse så langt. Opplever at kommunen ligger godt fremme i nytenkning og er med og løfter de andre kommunene på mange områder
 - Dere greier å spre informasjon ut til de ansatte om mye av det som foregår
 - Nordre Land har en strategi på mange områder og er best i klassen i region til å delta på digitale arrangement
 - Kommunen deltar på ABC`er og nettverk som arrangeres og jobber bra internt med ulike opplæringer og deler strategi og gevinstpraten med de andre kommunene i regionen
 - Alle ansatte også i Nordre Land kan bli bedre på å lese egen jobbmail for å lette spredningsarbeidet og informasjon som sendes ut om det som foregår

Det er et stort antall medarbeidere som er i ulike utdanningsløp:

- 8 ansatte har gjennomført og bestått fagprøve i helsefag 2022.
- 7 ordinære lærlinger i helsefag hvorav 3 har tatt fagbrev.
- 17 helsefagarbeiderutdanning som praksiskandidat hvorav 5 stk. har tatt fagbrev
- Kommunen har én deltaker i Menn i helse.
- 1 kokkelærling.
- 10 fagskole, videreutdanning for fagarbeidere.
- 15 høyskoleutdanning, sykepleie/vernepleie.
- Lederutdanning:
 - 5 har fullført ett år helselederutdanning, HINN.
 - 15 startet LEDPRO høsten 2022.
- 58 stk. deltakere i Demensomsorgens ABC, Mitt livs ABC og Psykiske lidelser i eldre år.

Innovativ bemanningsledelse – Rusta for framtida?

24+ har deltatt i KS sitt utviklingsprosjekt i innovativ bemanningsledelse; Rusta for fremtiden. Kommunen besluttet å prøve ut års- turnus i to avdelinger, og er i prosess med tillitsvalgte og ansatte for å starte opp med dette fra høsten 2023 med en varighet til jul 2024. Års- turnus er

en ikke-rullerende arbeidsplan som strekker seg over 52 uker, og all arbeidstid og fritid planlegges for 52 uker frem i tid. Dette gjør at ansatte i deltid kan tilbys større stilling, da de kan dekke vakter andre har ferie på igjennom et helt år. Det gir også større fleksibilitet for den enkelte ansatte til å planlegge alt fra helgearbeid til planleggingsdager i barnehagen, og en større forutsigbarhet for leder da alle høytidsperioder og ferieavvikling blir lagt inn i planen.

Økt grunnbemanning med ikke helsefaglig stillinger – serviceverter Landmo

Prosjektstillingen ved Avdeling 3 ved Landmo ble positivt evaluert i 2021 og prosjektet ble utvidet i 2022 med 900 000 kr, som ble fordelt med en 50% servicevert stilling ved Avdeling 1, 2 og Soltun etter samme mandat som ved Avdeling 3. (ved nedleggelsen av Avdeling 2 ble servicevertstillingen flyttet til Avd. 1) Prosjektet skal evalueres juni 2023, men resultatene så langt viser det samme som ved Avdeling 3. Mange oppgaver knyttet til måltidene og aktivisering i avdelingen kan med fordel gjøres av annen kompetanse enn helsepersonell. Godt samarbeid mellom servicevert og kjøkkenet skaper en økt forståelse mellom avdelinger. Helsepersonellet opplever mindre stress, bedre tid og kvalitet på tjenestene som gis, når servicevert tar oppgavene knyttet til måltidsrutinene. Det oppleves også at det er bedre tid til kompetanseheving, veiledning og etisk refleksjon.

4.4 Samfunnsutvikling

Gjennom året har det vært høy aktivitet i Samfunnsutvikling. Første del av året var i noen grad påvirket av pandemi, men fleksible medarbeidere har funnet gode løsninger for å kunne jobbe i en mest mulig normal drift. I løpet av sommeren og høsten har det vært flere arrangement, som har gitt viktige møtepunkt for folk. Store og små investeringsprosjekt er ferdigstilt, og nye er påbegynt.

Økonomi

Økonomistatus	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Drift	70.938.754	67.068.355	105.7 %
Selvkost	- 8.022.394	- 7.112.966	

Kommunalsjefs kommentarer om økonomistatus:

Strømprisene var høye i 2022. Dette har påvirket flere av områdene innen samfunnsutvikling, både innen eiendom og gatelys. De fleste kommunale bygg har fyringskilde fra bioenergi der kostnadene pr KWh har vært tilsvarende som tidligere år.

De fleste avdelingene var i relativ normal drift. Større investeringsprosjekt som ny Torpa barne- og ungdomsskole og nytt renseanlegg på Dokka ble slutført og igangsatt. Det er gjort flere investeringsprosjekter innen VA og kommunale veier.

For brannvesenet var det mange utrykninger våren 2022, fordi det var svært tørt. Det ble også en uforutsett kostnad på utskifting av utstyr etter dataangrep på digitalt utstyr i utrykningskjøretøyene. Totalt sett for året har brannvesenet vært på rammen for budsjett.

Kultur har hatt stor aktivitet. Det har vært overforbruk, som i stor grad knyttes til utgifter til lønnsutgifter/ekstrahjelp.

Nærvær

	2022	2021
Korttidsfravær	2 %	0,9 %
Langtidsfravær	9,5 %	7,2 %
Totalt	11,4 %	8,4 %

Koronapandemien og sykemeldinger har påvirket driften, særlig i starten av året. Det er økt sykefravær, både for kort- og langtidsfravær. Langtidsfraværet fortsetter den samme trenden som høsten 2021. Det er fremdeles flere 100% langtidsykemeldinger som er videreført i eiendomsavdelingen, teknisk drift og renhold.

«Hva har skjedd i tjenesteområdet i 2022»?

Det største satsningsområdet for Samfunnsutvikling har vært arbeidet knyttet til videreutvikling av Synnfjell Øst. Det er flere reguleringsplaner som har vært til behandling i løpet av året, og flere planer er i prosess. Det har vært jobbet med utarbeidelse av og forhandlinger om utbyggingsavtaler i området. Parallelt med dette er det jobbet med detaljprosjektering av nytt utjevningssjø på Klemosæterhøgda, som er en viktig investering som må på plass for å sikre vannforsyning til eksisterende og fremtidige fritidsboliger.

Et annet viktig arbeidsområde har vært prosessen rundt høringsuttalelse for kraftoverføringslinje fra Åbjøra til Gjøvik, i samarbeid med de andre berørte kommunene. Utvikling av møteplass i sentrum er jobbet videre med, med utkast til løsning og involvering. Reguleringsplan og bygging av ny bebyggelse på Riisby behandlingssenter er igangsatt av foretaket, og er viktig for sysselsettingen i kommunen. Av boligprosjekter kan nevnes at Torstumoen sør er under utbygging og at regulering av Meierikvartalet er igangsatt.

Gjennom året har det vært jobbet med gjennomføring av boligsosial handlingsplan. Det er gjort flere avklaringer underveis, blant annet om faresonekartlegging og krav til flomsikring, som har gjort at arbeidet ikke har kommet videre i like stor grad som planlagt for året. Det jobbes derfor aktivt med å finne alternative plasseringer for de aktuelle byggene, i tett dialog med Husbanken.

På slutten av året ble kontorplasseringen for både veg og vann i teknisk drift og brannvesenet flyttet til nye midlertidige lokasjoner, i påvente av en permanent løsning.

Det har vært jobbet med mange arrangement, som har skapt engasjement og aktivitet. Det ble i 2022 arrangert Pride i Nordre Land for første gang, med mange positive tilbakemeldinger. Det er også startet utvikling av Trygg bonde, som skal forebygge psykisk uhelse i landbruket.

Av underveismålsettingene i kommuneplanens samfunnsdel gjelder i stor grad for tjenesteområde samfunnsutvikling følgende; Næringsutvikling, Klima, miljø, kultur, bolig og nærmiljø.

For å tilrettelegge for nye næringsområder er det slutført et VA-prosjekt på Vinjarmoen som har lagt til rette for flere næringsstomter i dette området. Reguleringsplan for Gjeffe næringspark er jobbet med og er i slutfasen. Den vil komme til offentlig ettersyn første del av 2023. Det arbeides også med å tilrettelegge Dokken grustak for næringsstomter. For bolig og næringsutvikling jobbes det med videreutvikling av Dokka sentrum. Det er lagt et godt grunnlag for utvikling av møteplass i sentrum, gjennom dialog med næringslivet og aktuelle lag og foreninger. Torstumoen sør er under utbygging som boligområde, og reguleringsarbeid av Meierikvartalet er igangsatt.

På kulturområdet er det jobbet med innbyggerdialog, dagsturhytte og meråpent bibliotek. Revidert Trafikksikkerhetsplan er vedtatt, og det er jobbet med grunnlag for å kunne resertifiseres som "Trafikksikker kommune" gjennom Trygg Trafikk.

Drift av BUA er også et viktig tilbud, som når ut til mange.

Selvkost

Vann- og avløpsanleggene i Spåtind og Synnfjell øst ble overtatt i 2017 og 2018. Gjennom kartlegging og drift ser en at tilstanden på anleggene, samt restkapasitet på vannforsyning og avløpsrensing, er vesentlig dårligere enn ønsket. Høsten 2021 ble det innført tilkoblingsstans i Synnfjell, og alle vannkilder, resipienter og utslippstillatelser ble kartlagt. Kartleggingen viste at de fleste anlegg krever oppgradering for å kunne øke antall påkoblede fritidsboliger.

På grunn av restriksjoner under pandemien, var påsken 2022 den første perioden med høyt nok belegg på fritidsboligene i området, til at en fikk erfaring med kapasitetsutfordringene. Dette etter at det var blitt koblet til vesentlig flere fritidsboliger i de to foregående årene. En gjennomgang etter påske viste at det er svært lite restkapasitet på vannforsyning i Klemosæterhøgda og Spåtind. Renseresultatene til Nordrumsætra renseanlegg var ikke tilfredsstillende, men disse har bedret og stabilisert seg i løpet av året.

Det er nye tiltak etter vedtatt VA-plan i Synnfjell Øst som gir løsningen på kapasitetsutfordringen. For å kunne sette i gang med disse tiltakene må det på plass vedtak av flere reguleringsplaner, etterfulgt av inngåelse av utbyggingsavtale som sikrer felles finansiering av alle tiltakene mellom alle grunneierne og Nordre Land kommune. I påvente av dette vil tilkoblingsstansen være gjeldene. Konsekvensen av dette er at det ikke har vært tilkoblinger i 2022, noe selvkostområdet er avhengig av for å kunne ha et resultat i balanse. Dette gjør at selvkostresultatet er negativt, og ikke vil gå i positiv retning før det blir tilkoblinger i området igjen. Prosesser og vedtak av reguleringsplaner og forhandlinger om utbyggingsavtaler har stort fokus i organisasjonen, og vil forhåpentligvis resultere i konkrete planer for oppstart av VA tiltak og utvikling av nye fritidseiendommer i de kommende årene.

5. Finans

Inflasjon, renteøkning, dollarens styrke, energisikkerhet. 2022 ble bemerkelsesverdig år for historiebøkene. De viktigste punktene er krigen i Ukraina og de fortsatte effektene av koronapandemien.

Allerede ved inngangen til 2022 var inflasjon en stor snakkis, det hadde blitt pumpet inn mye kapital for å holde verdensøkonomien flytende i 2020 og 2021. Det var derimot i 2022 at inflasjonstunamien virkelig satte spor, noe som gjorde at sentralbankene tok både doble og triple rentehevinger i slengen. Krigen i Ukraina satte fart i energiprisene, spesielt i Europa.

2022 var et år med store endringer i renten. I Norge gikk vi fra styringsrente på null i 2021 til å ende 2022 med styringsrente på 2,75 prosent.

Både inflasjonen og en renteoppgang, slik vi har vært vitne til, får konsekvenser. Mange av varene som steg mye, slik som strøm og matvarer, er varer vi har vanskelig for å klare oss uten. Høyere renter er også med på å trekke inn kjøpekraften.

Usikkerhet er noe markedene liker dårlig, og med stadige nyheter om rente-, inflasjon- og inntjeningsutvikling, har dollaren og krona gått hver sin vet. Den amerikanske dollaren styrket seg i løpet av 2022 mot den norske krona, har kostet mellom 8,6 og 10,9 kroner i november i løpet av 2022.

Aksjemarkedet var preget av dollar, inflasjon og renteoppgang. Verdensindeksen falt 18 % i dollar, mens den ble 8,6 prosent i kroner. Oslo Børs har falt med 1,0 % i 2022. Det norske aksjemarkedet ble reddet av en sterk energisektor.

Gassprisene har falt mye i desember, og vi er nå tilbake til nivåene fra før krigen i Ukraina. Oljeprisen var tilnærmet uendret i desember og opp med 11,7 % i 2022.

For Nordre Land kommune har plasseringene i finansmarkedet samlet gitt negativ avkastning i 2022, etter flere år med positiv avkastning. En nedgang på 0,51 %. Pengemarkedet hadde en lav avkastning som følge av relativt lav rente igjennom året, men den er svakt positiv med 0,43 %. Obligasjonsfondet er et fond med lav kredittrisiko, men med stigende renter ble avkastning for 2022 1,78 %. Aksjefondene hadde samlet en negativ avkastning for 2022 på 2,03 %. Det var miljøaksjefondene som hadde en størst negativ avkastning.

Fond	Markedsverdi	Kostpris ¹	Urealisert gevinst/tap	Resultat	
				Siste måned ²	Hittil i år ²
Aksjefond					
DNB Norge Selektiv A	5.488.921,15	1.000.000,00	4.488.921,15	-138.580,31	361.846,34
DNB Miljøinvest A	1.445.100,66	500.000,00	945.100,66	-80.648,54	-98.642,42
DNB Norden B	3.938.729,42	1.000.000,00	2.938.729,42	-6.235,73	-600.092,71
Sum Aksjefond	10.872.751,23	2.500.000,00	8.372.751,23	-225.464,58	-336.888,79
Obligasjonsfond					
DNB Obligasjon 20 D	3.570.826,05	3.687.761,43	-116.935,39	62.322,98	-76.283,61
Sum Obligasjonsfond	3.570.826,05	3.687.761,43	-116.935,39	62.322,98	-76.283,61
Likviditetsfond					
DNB Likviditet 20 C	16.011.091,37	16.050.536,51	-39.445,14	69.282,46	256.290,93
Sum Likviditetsfond	16.011.091,37	16.050.536,51	-39.445,14	69.282,46	256.290,93
Totalt	30.454.668,65	22.238.297,94	8.216.370,70	-93.859,14	-156.881,47

Det har ikke vært noen endringer i de alternative plasseringene i 2022.

Nordre Land kommune lånte i 2022 kr 30 mill. i Husbanken til videreutlån via startlånordningen. Låneopptaket i Husbanken ble foretatt i februar med en flytende rente på 0,729 %. Lånet avdras over 30 år. I tillegg ble kr 48,483 mill. lånt til finansiering av investeringer i varige driftsmidler for 2022. I november ble det lånt kr 33,391 mill. i Kommunalbanken for finansiering av ordinære investeringer i 2022, basert på opprinnelig budsjett 2022. Etter at rebudsjettertingssaken var vedtatt i desember, ble det lånt ytterligere kr 15,092 mill. Disse to låneopptakene er samlet i ett lån. Lånet har 25 års avdragstid flytende rente (p.t-rente), som på tidspunktet for låneopptaket var på 3,95 %.

Ved utgangen av 2022 hadde 35,72 % av Nordre Land kommune sine totale innlån fastrentetilknytning.

6. Internkontroll

Kommuneloven § 25 har bestemmelser om internkontroll, og slår fast at kommunedirektøren er ansvarlig for internkontrollen. Loven gir detaljerte minimumskrav til internkontrollarbeidet. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren

- a) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- b) ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- c) avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.

God internkontroll handler i stor grad om systematisk arbeid, god organisering og dokumentasjon, arbeidsmetoder og samhandling som kan forebygge lovbrudd og uønskede hendelser. Internkontroll blir et viktig verktøy for god ledelse, og for virksomhetens styring og drift.

Det er gjennom 2022 arbeidet med internkontroll, og det er utarbeidet et dokument med overordnede føringer for internkontroll i Nordre Land. Hver leder i organisasjonen er delegert oppgaven med å ha et forsvarlig internkontrollsystem for sitt område (tjenestespesifikk internkontroll). Det er et ledelsesansvar at vi har et system for internkontroll, men også alle ansatte er ansvarlige for å sette seg inn i, og følge de rutiner og retningslinjer som gjelder for sitt område. Det er følgende føringer som er tatt inn i dokumentet:

- Internkontrollarbeidet i organisasjonen skal drives systematisk, formalisert og etter risikobaserte vurderinger. Arbeidet skal dokumenteres.
- Kvalitetssystemet Compilo med dokumentbibliotek, avviksmul og ROS-analysemodul, er et sentralt verktøy i internkontrollarbeidet, og skal brukes av alle ansatte.
- Sentrale dokumenter som avklarer hva som er våre hovedoppgaver, mål og organisering skal være tilgjengelig i Compilo. De må være oppdatert, tilgjengeliggjort og etterlevd.
- Ansvar, myndighet og roller må være tydelig definert slik at alle ledere og medarbeidere kjenner og forstår sine ansvars- og myndighetsområder.
- Nødvendige rutiner skal være etablert, oppdatert og gjort kjent for ansatte og lagt inn i Compilo, herunder rutiner for oppfølging av vedtak.
- Aktuelle lover og forskrifter skal være kjent og etterlevd i organisasjonen.
- Internkontrollarbeidet skal være risikobasert. Det skal gjennomføres ROS-analyser for de mest sentrale områdene, og for områder det er knyttet stor risiko til. Det må være løpende vurderinger av hvilke områder dette skal være, og det skal være en plan over hvilke områder det skal gjennomføres ROS for.
- Alle ansatte skal melde avvik og forbedringsforslag i Compilo. Disse følges opp for læring, utvikling og forbedring.
- Enhetene rapporterer hvilke aktiviteter som er utført, og resultater i internkontrollarbeidet etter en fastsatt mal.
- Det skal legges til rette for kompetansetiltak som styrker internkontrollarbeidet. Alle ansatte skal ha kunnskap nok til å kunne bruke Compilo. Alle ledere skal ha kunnskap om internkontrollsystemet.

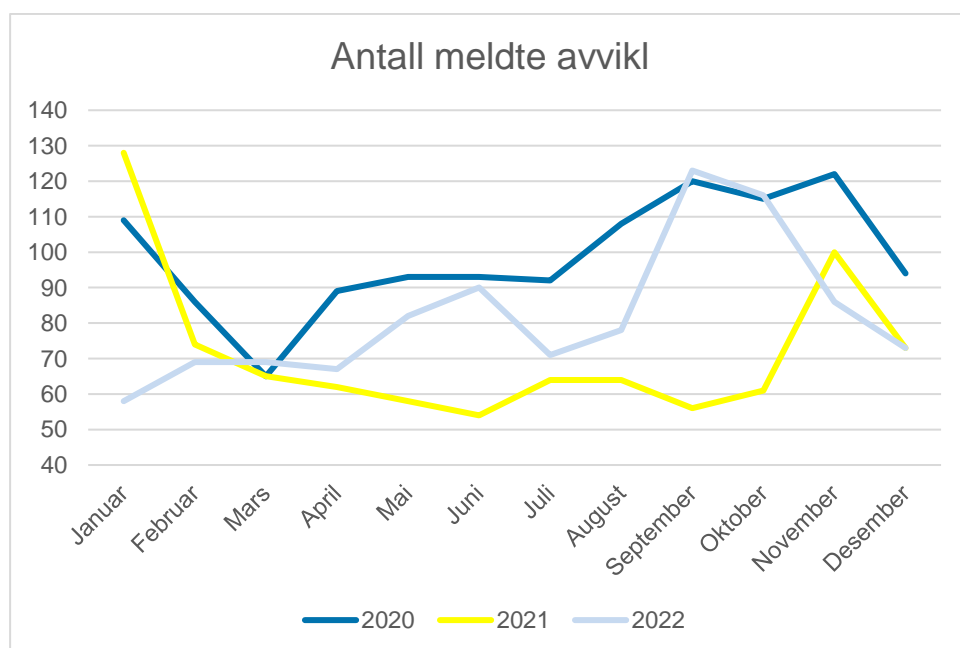
- Kommunedirektøren sørger for at det overordnede og sektorovergripende internkontrollarbeidet evalueres minst en gang hvert år, og at tiltakslisten revideres hvert halvår.

Temaet internkontroll var på dagsorden på personalledersamlingen på høsten, der hensikten både var gjennomgang av vedtatt dokument, og innspill og forslag til tiltak. Det arbeides videre med en konkret plan med tiltak for å styrke internkontrollarbeidet. Det er gjort en gjennomgang av sentrale dokumenter, og det foreligger forslag på hvilke dokumenter som bør revideres og hvilke som vi ikke har på plass, og som må utarbeides. Rapporten fra kommunekompasset pekte på noen av de samme utfordringene som er pekt på i arbeidet med internkontroll. Det gjøres kontinuerlig forbedringer og revideringer i Compilo av både struktur og innhold.

Nordre Land kommune bruker kvalitetssystemet Compilo. Der er det moduler for dokumentbibliotek, avvik og for ROS-analyse. Det er nylig anskaffet modulen Årshjul. Systemet brukes til å lagre og revidere styringsdokumenter, reglement og rutiner, og til å gjøre disse tilgjengelig for alle ansatte. Avvik meldes og behandles elektronisk. Dokumentasjon på utførte ROS-analyser ligger også i systemet. Den nye modulen legger til rette for systematisk oppfølging av sentrale oppgaver i et årshjul.

Compilo brukes av mange, og i løpet av 2022 var det totalt 11 300 innlogginger i systemet, dette er 10 % lavere nivå enn i 2021. Det var totalt 650 unike brukere innlogget. Dokumentmodulen er aktivt i bruk, og vi ser fra systemets logg at det ble lest dokumenter ca. 21 500 ganger i løpet av 2022.

Antall meldte avvik i 2022 er noe høyere enn i 2021, men færre enn i 2020. Det er i størst grad Tjenesteutvikling 24+ som bruker systemet til å melde avvik. Det er 73 % av alle avvik som kommer fra dette området, for 2021 var dette tallet over 10%-poeng høyere. Utviklingen går mot at det også er flere i Tjenesteutvikling 0-24 som melder avvik. For 2022 er 19 % av alle avvik meldt fra dette tjenesteområdet. Dette henger nok sammen med at det har vært økt fokus på internkontroll, og opplæring i bruk av Compilo. Samfunnsutvikling og Organisasjonsutvikling står for drøyt 3 % hver.

6.1 Organisasjonsutvikling:

Rapportering fra Compilo.

Totalt antall avvik	38
- av disse ikke lukket	0
Antall avvik med høy alvorlighetsgrad	0

Kommunalsjefs kommentarer til avvik:

Organisasjonsutvikling melder flere avvik enn tidligere. Hovedårsaken til dette er sannsynligvis økt fokus på bruk av compilo. Avviksmeldingene er et viktig grunnlag for kvalitets og forbedringsarbeidet i kommunen.

Gjennomførte ROS-analyser:

Det er blitt gjennomført ROS analyser på alle fagavdelingene i organisasjonsutvikling. Dette arbeidet vil legges til grunn i forhold til prioritering av hvilke tiltak som vil bli iverksatt for å redusere risikoene innenfor de ulike fagområdene.

Annet internkontrollarbeid i avdelingen:

Organisasjonsutvikling har i sammen med kommunedirektørens ledergruppe jobbet med overordnet internkontroll, dette arbeidet vil bli videreført i 2023.

6.2 Tjenesteutvikling 0-24:

Rapportering fra Compilo.

Totalt antall avvik	172
- av disse ikke lukket	2
Antall avvik med høy alvorlighetsgrad	8

Kommunalsjefs kommentarer til avvik:

Det oppleves at fokus på og arbeid med avvikshåndtering har hatt en positiv utvikling i tjenesteutvikling 0-24 fra 2021 til 2022. For året 2021 ble det registrert 65 avvik totalt, for 2022 ser vi en økning opp til 172 avvik for året. Dette gir en økning på 107 avvik fra 2021 til 2022. Det anses positivt med økning av registrerte avvik i avdelingen da avviksregistreringen har vært lav i 0-24 de foregående år.

Avvikshåndtering er et kontinuerlig arbeid som fortsatt krever fokus, kompetanseheving og felles forståelse. Det er fortsatt variasjoner fra enhet til enhet hvor mange avvik som meldes. Avvikshåndtering vil derfor i 0-24 fortsatt være et område det jobbes med og fokuseres på også i 2023.

Tema for avvikene i 2022 omhandler:

- Manglende rutiner
- Arbeidsbelastning
- Ressursmangel på grunn av fravær
- Vold utøvet av elever mot ansatte i skole

Særskilte tiltak som er arbeidet med i forhold til avvikene:

- Forståelse av alvorlighetsgrad på avvikene.
- Veiledning til skole fra PPT.
- Planlegging av kompetansehevingssekvens for alle medarbeidere ved skole i håndtering av vold og trusler i samarbeid med Falck bedriftshelsetjeneste.
- Justere ressurser ut fra faktisk behov i forbindelse med håndtering av krigen i Ukraina.
- Å ha tilstrekkelig med vikarer til barnehage og skole er svært utfordrende. Behovet for vikarer og løsninger for dette må det jobbes aktivt videre med i 2023.

Gjennomførte ROS-analyser:

- Helsepsykiertjenesten: behov for økt ressurs i forbindelse med krigen i Ukraina.
- Barnehagemyndighet: analyse av behov for tilsyn fra barnehagemyndighet på barnehageområdet og på hvilket lovkrav tilsynet eventuelt skal gjennomføres på.
- Skole (hele tjenesteområdet): System for trygt og godt skolemiljø.

Annet internkontrollarbeid i tjenesteområdet:

Internkontroll jobbes kontinuerlig med i alle tjenesteområder. For 2022 er det jobbet spesifikt med:

Helsepsykiertjenesten

- Revidert metodene for konsultasjonene 0-4 år, samt en del av rutinene i skolehelsetjenesten i 2022.
- Det jobbes kontinuerlig med oppdatert ammeprosedyre.

Barnehage

- Alle barnehagene har fått medlemskap i «Kriseportalen» digital versjon, som erstatter gammelt permsystem. Kriseportalen er et komplett system for barnehagens håndtering av kriser og uønskede hendelser, som tar vare på alle involverte når krevende situasjoner oppstår: barn, ansatte, foresatte og omgivelsene. I tillegg til de akutte hendelsene, behandler portalen også forebyggende og langsiktige tiltak.

Skole

- Utarbeidelse av system for oppfølging av §9A.
- Det ble gjennomført tilsyn av Statsforvalteren på skolene i Nordre Land innenfor Opplæringslovens §9A varslingsplikt og internkontroll. Dette tilsynet førte til omfattende avvik som må rettes innen juni 2023. Utarbeidelse av og oppstart med implementering av system for oppfølging av §9A ble gjennomført i 2022 og fortsetter i 2023.
- Det har vært tilsyn på skolenes uteområde høsten 2022, gjennomført av Miljørettet helsevern. Rapport foreløpig ikke mottatt.
- Arbeid med punkt 7.5 i beredskapsplan for DBUS er under revidering hos politiet for at punktet skal være tilstrekkelig ivarettatt.

PPT

- PP-tjenesten har gjennomført en egen ståstedsanalyse for PPT som det skal jobbes videre med i 2023. Denne gir et bilde av PPT eksisterende kompetanse og hva som bør være satsningsområder videre for at tjenesten skal ha den kompetanse det er behov for.

NAV

- Arbeid med og gjennomgang av rutiner for tett og tidlig oppfølging av ungdom
- Arbeid med og gjennomgang av rutiner for individuell begrunnelse og vilkårssetting

Barnevern

Det er påstartet eller gjennomført ROS-analyser på følgende områder:

- Barnevernstjenestens lokaler på Øverby
- Tjenestens arbeid med undersøkelser
- Tjenestens arbeid med tiltak
- Tjenestens arbeid med omsorg og ettervern

Internrevisjon av rutine for vold, sikkerhet og trusler. Rutinen ble etablert august 2021. Revisjonen konkluderte med at rutinen ikke er implementert i driften og dermed ikke er tatt i bruk.

Etablering og revidering av rutiner for saksbehandling og egenkontroll, møtestruktur, beslutningsstruktur, årshjul, delegasjon, stillingsbeskrivelser og myndighetskart for tjenesten. Ytterligere arbeid med internkontroll omfattes av prioriterte tiltak etter ståstedsanalyse.

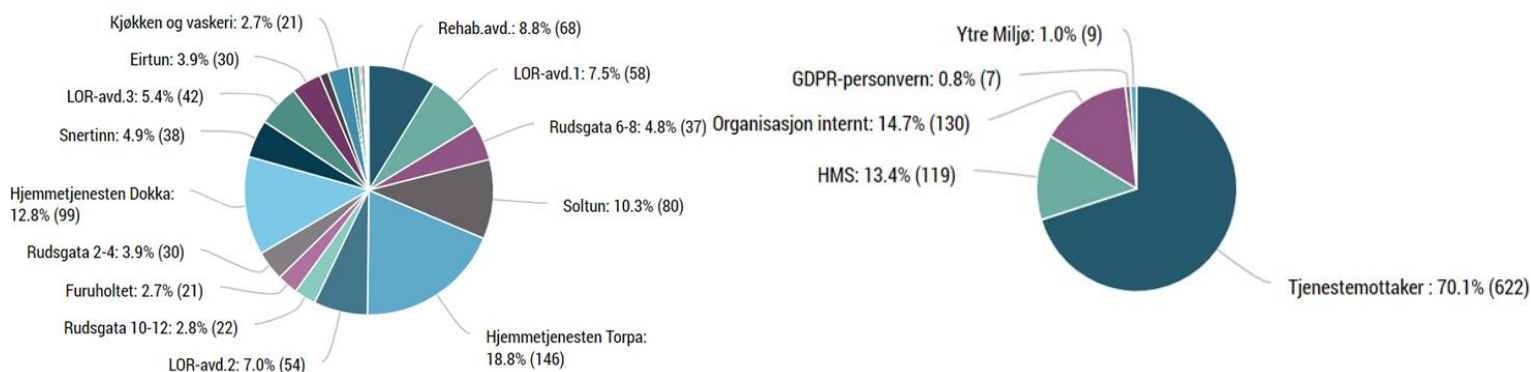
6.3 Tjenesteutvikling 24+:

Rapportering fra Compilo.

Totalt antall avvik	775
- av disse ikke lukket	0
Antall avvik med høy alvorlighetsgrad	1

Kommunalsjefs kommentarer til avvik:

Det er totalt registrert 775 avvik og dette er 78 færre avvik sammenlignet med 2021. Av disse er 273 registrert i 3. tertial og det er ingen avvik med høy alvorlighetsgrad i den perioden. Avviket med høy alvorlighetsgrad omhandler utkobling av et brannalarmanlegg under oppussing, og usikkerhet om brannalarmen ville utløses eller ikke ved et eventuelt branntilløp. Antall avvik fordeler seg innenfor følgende kategorier og tjenester;

Det har gjennom hele året vært brudd på arbeidsmiljøloven bestemmelse for arbeidstid på grunn av mangel på vikarer og for å sikre fagkompetanse som omhandler; for få antall timer hvile i forbindelse med F1 dag (lovbestemt fridag i den uken deg arbeids på søndag), jobbet for mange søndager, jobbet i for mange timer og for liten hviletid mellom vakter.

Ledere og medarbeidere i tjenesteområdene i 24+ har over tid jobbet godt med internkontroll. Det er et kontinuerlig arbeid som fortsatt må ha høyt fokus og oppmerksomhet i hverdagen.

Gjennomførte ROS - analyser:

- Fare for liv og helse ved en eventuell streik i kommunesektoren.
- Reduksjon av 22 plasser
- **HMS – hjemmetjenesten.** Det er gjennomført ROS innenfor områdene sikkerhet, det å jobbe alene og emosjonelle belastninger for tjenestene hjemmetjenesten, ambulerende team 24+ og psykisk helse og rustjenesten
- **Helse – og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming**
- Rutine for internrevisjon er benyttet og det er gjennomført ROS med utgangspunkt i ny nasjonal veileder fra Helsedirektoratet «Gode helse – og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming». Målet er å styrke fag – og tjenesteutvikling og kompetanseheving hos personell som yter tjenester til personer med utviklingshemming, der endelig målgruppe er personer med utviklingshemming
- ROS / DPIA (DPIA er personvernkonsekvensvurdering som tjenestemottakere og medarbeider er registrert i, for eksempel ved bruk av fagsystemer og portaler):
 - DPIA: Varslingsanlegg Landmo; kameratilsyn og for ansatte registrert i portalen
 - DPIA: Trygghetsalarmløsning i hjemmetjenesten
 - DPIA: DocuMaster
 - DPIA: Gericca, startet
- KOSTRA - registrering og avklaringer av hva som skal rapporteres på innenfor velferdsteknologi via Gericca
- ROS – strømrasjonering/strømutfall

Annet internkontrollarbeid i tjenesteområdet:

Kvalitetssikring av laboratorievirksomhet i hjemmetjenesten

Kommunen deltar i et prosjekt for innføring av kvalitetssystemet Noklus (Norsk kvalitetsforbedring for laboratorieundersøkelser), som nå er utvidet til å gjelde kommunene i

Innlandet. Deltakelse i Noklus innebærer at hjemmetjenesten har et kontinuerlig kvalitetssystem for laboratorievirksomhet og får tilbud om kurs og veiledning. God kvalitet på laboratorievirksomheten bidrar til riktig diagnostikk og riktig behandling, og til at tjenestemottakerne unngår unødige sykehusinnleggelse, behandling, konsultasjoner og henvisninger. Etter to års prosjektperiode kan hjemmetjenesten fortsette som Noklus deltaker.

IVARETATT? Pårørendeundersøkelsen ble avsluttet mars -22, ny runde åpnet 1/12 -22 og stenger 31/3 -23. Ved å hente ut årlige rapporter vil man kunne få synliggjort områder med behov for tiltak, og områder man lykkes med. Fra en periode til en annen kan kommunen sammenligne rapporter og se om tiltak knyttet til pårørende fører fram.

- Revisjon av beredskapsplan og kontinuitetsplan.
- Gjennomgang av alle brannrutiner i bofellesskap, Landmo og Korsvold.
- E – læring oppfriskningskurs og fornying av fullmakt innen legemiddelhåndtering.
- Det er gjennomført forflytningskurs for å forebygge slitasjeskader hos medarbeider.
- Bedriftshelsetjenesten har gjennomført kurs og oppfølging for alle som arbeider på natt.
- Det er gjennomført brannøvelse med gjennomgang av HLR og hjertestarter.
- Vernerunder.
- Endringer i romnavn i brannmeldersystemet Landmo og tydeliggjorte branntegninger.
- Opprettet kontrollrapporter i Gerica. Rapporter som gir oversikt og mulighet for kvalitetsforbedring. Eksempel innen ernæring, IPLOS, ADL, diagnoseregistrering m.m.
- Fortløpende utarbeidelse og revisjon av retningslinjer, rutiner og prosedyrer i Compilo.

Tilsyn med barn i avlastningsbolig i Nordre Land kommune

Statsforvalteren gjennomførte tilsyn med Nordre Land kommune fra 07.11.2022 til 09.11.2022. Tilsynet ble gjennomført som del av et landsomfattende tilsyn initiert av Statens helsetilsyn og avdekket brudd på helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1, jf. forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring §§ 5-9. Tilsynet fant at barn i avlastningsbolig ikke får habilitering/opplæring i samsvar med sine behov. Informasjonsinnhenting og planleggingen av tjenesten er for tilfeldig, noe som fører til at ledelsen ikke kan være sikre på at mål og tiltak utarbeides med bakgrunn i barnas behov. Videre sier rapporten at Nordre Land kommune ikke sikrer at alle ansatte har tilstrekkelig kompetanse og ikke sikrer at det foregår en systematisk evaluering og korrigerende av tjenestene.

6.4 Samfunnsutvikling:

Rapportering fra Compilo.

Totalt antall avvik	31
- av disse ikke lukket	1
Antall avvik med høy alvorlighetsgrad	4

Kommunalsjefs kommentarer til avvik:

Rapporteringsgraden for avvik er lav, og det er i løpet av året jobbet med økt fokus på avviksrapportering og –håndtering sammen med generell økt kompetanse for internkontroll. Av avvik som ikke er lukket, er avbøtende tiltak gjennomført men ikke registrert i avvikssystemet. Alvorlige avvik er knyttet til nødnett, mangel på råvann, alarmvarsel og vakrutiner.

Gjennomførte ROS-analyser:

Det ble i 2022 gjennomført ROS-analyse knyttet til beredskap for strømrasjoning og bortfall av strøm.

Annet internkontrollarbeid i tjenesteområdet:

Internkontroll har fått større oppmerksomhet det siste året på grunn av skjerpede krav i kommuneloven. Kommunedirektørens ledergruppe har startet kartlegging av nåsituasjonen, og dette har medført et bedre fokus ute i avdelingene. Eiendomsavdelinger har gjort en stor jobb i å digitalisere internkontrollarbeidet i systemet «IK Bygg». Teknisk Drift har i større grad innlemmet internkontrollarbeidet i ukentlige tavlemøter, og har nå en årsplan for ulike temaer som skal ha fokus i hvert kvartal i kalenderåret.

7. Tilsyn

Kommunelovens § 25-2 sier at kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst en gang i året. I dette kapittelet redegjøres for tilsyn gjennomført i 2022 og tilsynsmyndighetens vurderinger.

Egentilsyn/vurdering i NAV, opplysning, råd og veiledning uke 13-25 i 2022

Statsforvalteren i Innlandet inviterte alle kommuner i Innlandet, til egenvurdering av de sosiale tjenestene opplysning, råd og veiledning og økonomisk stønad til personer mellom 17 til 23 år. Denne egenvurderingen erstattet systemrevisjoner i 2022. Arbeidet med egenvurderingen skal bidra til felles refleksjon blant ledere og ansatte som utfører tjenestene. Hensikten med egenvurderingen var å identifisere mulige forbedringsområder og brudd på krav til tjenester etter sosialtjenesteloven.

Egenvurdering var utvidet til også å gjelde bl.a. tilgjengeligheten til Kvalifiseringsprogrammet og aktivitetsplikt for unge.

Temaet understøttes også av Arbeids- og velferdsdirektoratets forventning til kommunene i Nasjonale mål og hovedprioriteringer for de sosiale tjenestene i Nav i 2022. Der står det bl.a. at «Unge som står utenfor arbeidslivet, er en prioritert gruppe i NAV. Målsettingen er at unge mennesker raskt skal komme i arbeid eller utdanning. For tjenestemottakere som fyller krav

til å delta i Kvalifiseringsprogrammet skal dette bli vurdert før det er aktuelt å tildele økonomisk stønad med vilkår om aktivitet.»

Egenvurdering som en del av kommunedirektørens internkontroll: I Nasjonale mål og hovedprioriteringer står det: «Tilsyn har gjentatte ganger vist risiko for svikt i kartlegging og vurdering av tjenestemottakeres behov etter sosialtjenesteloven. Internkontroll handler om virksomhetens interne styring og egenkontroll. Det er et ledelsesverktøy og et hjelpemiddel for styring og utvikling av den daglige driften. Arbeids- og velferdsdirektoratet anbefaler kommunene å gjennomgå internkontrollsystemet med sikte på å sikre tilstrekkelig kvalitet i tjenestene.»

Statsforvalterens vurdering:

Nordre Land kommune har gjennomført egenvurderingen slik det var forutsatt i veiledningsmaterialet som ble oversendt etter at dere hadde takket ja til å delta i egenvurderingen. I egenvurderingen har dere funnet at praksis ikke er i samsvar med de kravene som er beskrevet i veiledningsmaterialet. Dere har konkludert med at tjenesteytingen ikke er i tråd med lovgivningen på følgende områder:

1. Tilgjengelighet: Det gis ikke alltid informasjon om tjenesten opplysning, råd og veiledning og man oppfordrer ikke alltid den unge til å søke tjenesten. Dette gjelder særlig der den unge gir inntrykk av å ønske tjenesten eller har, eller står i fare for å få sosiale problemer. Det kommer frem at dere mener at årsaken til lovbruddet er ulik praksis innad i kontoret og at det er behov for en ny runde med opplæring, dette er særlig et behov hos nyansatte i kontoret.
2. Tildeling: Dere har skrevet at dere ikke innhenter barns synspunkter (under 18 år) dersom noen av foreldrene søker sosialhjelp. Dere mente at årsaken er at opplysninger om barns behov kun innhentes via foreldrene.
3. (og 4) Oppfølging: Dere mente at i tilfeller hvor vilkårene for KVP er oppfylt for ungdom over 18 år, tilbys ikke alltid denne tjenesten før det innvilges økonomisk stønad med vilkår om aktivitet. Dere har funnet at Side: 2/4 årsaken til dette er at brukere som kan ha behov for individuell plan (IP) blir ikke alltid informert om IP. Tjenestene opplysning, råd og veiledning og økonomisk stønad til personer mellom 17 og 23 år i Nordre Land kommune er derfor ikke i samsvar med krav i sosialtjenesteloven på disse områdene.

Veien videre:

Nordre Land kommune har utarbeidet en plan for retting av lovbruddene. Statsforvalteren vurderer at Nordre Land kommunes plan for retting av disse forholdene inneholder nødvendige og relevante tiltak. Det er også satt tidsfrister som innebærer at forholdene rettes innen rimelig tid. Vi ber om en bekreftelse på at tiltak som skal gjennomføres i tidsrommet 10.10.22 og 02.12.22, har blitt gjennomført. I denne bekreftelsen ber vi også om en beskrivelse av hvordan kommunens øverste ledelse er holdt orientert om utfallet av egenvurderingen og arbeidet med oppfølgingen. Vi ber også om en tilbakemelding på om de gjennomførte tiltakene er virkningsfulle, etter at kommunen har foretatt en evaluering i januar 2023. Vi ber om å motta dette innen 28.02.23.

Miljørettet helsevern – uteområder og førstehjelp på begge skolene

Det var ingen avvik på disse tilsynene. Anmerkninger er forhold som tilsynsmyndigheten mener det er nødvendig å påpeke, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

26.01.2023 TBUS

Under tilsynet ble det avdekket 0 avvik og 2 anmerkninger.

Anmerkning 1: Gjaldt system for internkontroll der det påpekes at Nordre Land kommune/skolen må jobbe videre med skriftlige rutiner for systematisk internkontroll for å forebygge ulykker og skader på uteområdet. Ansvar/roller og risikovurderinger må dokumenteres. Det anbefales at elever og foreldre kan delta i arbeid med risikovurderinger. Det må utarbeides en mer presis sjekkliste for uteområder.

Anmerkning 2: Kommunen/skolen bør utarbeide en skriftlig rutine for hvor ofte førstehjelpskurs skal gjennomføres og hva som ligger til grunn for vurderingen.

15.11.2022 DBUS

Under tilsynet ble det avdekket 0 avvik og 1 anmerkning.

Anmerkningen gjaldt system for internkontroll der det påpekes at Nordre Land kommune/skolen må jobbe videre med skriftlige rutiner for systematisk internkontroll for å forebygge ulykker og skader på uteområdet. God praksis forutsetter at skolen også kan dokumentere og skriftliggjøring gjennomførte risikovurderinger med handlingsplaner. Handlingsplanen må inneholde opplysninger om *hva* som skal gjøres, *hvem* som skal utføre oppgavene og *når* det skal utføres. Det anbefales at elever og foreldre kan delta i arbeid med risikovurderinger. På bakgrunn av risikovurderinger av elevenes sikkerhet på uteområdet anbefales en *kort sjekkliste for daglig bruk* tilpasset skolens uteområde.

Tilsyn fra Statsforvalteren på Internkontroll og §9A i Opplæringsloven oktober 2022

Statsforvalterens tilsyn med om Nordre Land kommune gjennom kommunens internkontroll sikrer at:

- alle som arbeider på skolen oppfyller varslingsplikten ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven § 9 A-4, jf. kommuneloven § 25-1
- skoleeier blir varslet om saker der det er mistanke om eller kjennskap til at en som arbeider på skolen krenker en elev, jf. 9A-5, jf. kommuneloven § 25-1.

Rapporten konkluderer med pålegg om retting etter tilsyn

Frist for retting 1.06.2023

Hensikt med tilsyn er at kommunene skal bli bedre til å ivareta sine oppgaver ovenfor innbyggerne – og slik vil NLK bruke rapporten. Hovedarbeidet vil være prosess for å

utvikle kunnskap og felles forståelse, mange må involveres, system og praksis må samsvare.

Vi har et utviklingspotensial for å sikre at internkontrollen fungerer
Risikobasert, fange opp og reduserer risiko for uheldige hendelser (forebygging)
Avdekkende, avdekke og følge opp uheldige hendelser (reparasjon)

Det vurderer selv at dette krever

- forståelse av regelverket og intensjonen bak loven
- høy grad av bevissthet
- systematisk forebyggende innsats
- korrigerende og oppfølging når noe ikke fungerer etter intensjonen

Dette er et arbeid der skolen må ses inn imot det helhetlige arbeidet med internkontroll som pågår i kommunen.

Tilsyn med barn i avlastningsbolig i Nordre Land kommune

Statsforvalteren gjennomførte tilsyn med Nordre Land kommune fra 07.11.2022 til 09.11.2022. Tilsynet ble gjennomført som del av et landsomfattende tilsyn initiert av Statens helsetilsyn og avdekket brudd på helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1, jf. forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring §§ 5-9. Tilsynet fant at barn i avlastningsbolig ikke får habilitering/opplæring i samsvar med sine behov. Informasjonsinnhenting og planleggingen av tjenesten er for tilfeldig, noe som fører til at ledelsen ikke kan være sikre på at mål og tiltak utarbeides med bakgrunn i barnas behov. Videre sier rapporten at Nordre Land kommune ikke sikrer at alle ansatte har tilstrekkelig kompetanse og ikke sikrer at det foregår en systematisk evaluering og korrigerende av tjenestene.

Tilsyn Dokka avløpsrenseanlegg 21.03.2022 – Samfunnsutvikling Teknisk Drift. Utført av Statsforvalter

Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen var en del av Statsforvalterens risikobaserte tilsynsplan for 2022.

Inspeksjonstema var internkontroll, prosess og renseutstyr, utslipp til vann og avfall. Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Resultater av tilsynet

Nordre Land kommune jobber målrettet med å bedre avløpssituasjonen i hytteområdene i Synnfjellet. Nye og gamle fritidsboliger skal knyttes til det kommunale VA-nettet, og

utslippstillatelser for eksisterende kapittel 13-anlegg revideres. Kommunen har planer om å erstatte dagens renseanlegg på Nordrumsætra, og bygge et nytt anlegg med kapasitet på rundt 10 000 pe. Nye Nordrumsætra RA blir et kapittel 14-anlegg som skal ligge under Statsforvalterens forurensningsmyndighet, og Nordre Land kommune er kjent med at søknad om utslippstillatelse må sendes Statsforvalteren i god tid før byggestart.

Avvik 1

Virksomheten mangler system for vedlikehold og utskiftning av ledningsnett.

Nordre Land kommune har de siste årene hatt en gjennomsnittlig fornyingsgrad på ledningsnettet på ca. 0,5 % per år, og har målsetning om 1 % årlig fornyelse fremover. Samtidig mangler kommunen en saneringsplan basert på faktisk tilstand og behov, som konkretiserer og prioriterer tiltak på ledningsnettet. Når en slik plan mangler blir vedlikehold- og utskiftingsarbeidet tilfeldig og hendelsesbasert, og lite forutsigbart. Statsforvalteren forventer at vedlikeholdsarbeidet skjer på en systematisk måte som sikrer kontinuerlig god funksjon på ledningsnettet og forhindrer at det oppstår vedlikeholdsetterlep. Skriftlig redegjørelse for hvordan avvik 1 skal rettes innen 01.09.2022.

Avvik 2

Rensekravene for Dokka renseanlegg ble ikke overholdt i 2021

Dokka renseanlegg var under ombygging i hele 2021 for å etablere biologisk rensetrinn, og klarte ikke å overholde rensekravene i ombygningsperioden. De første prøvene etter ombyggingen viser gode renseresultater.

Anmerkning 1

Virksomhetens registrering og oppfølging av avvik kan forbedres

Nordre Land kommune har et system for avviksbehandling som anses å være egnet til å følge opp avvik knyttet til ytre miljø, men under tilsynet kom det frem at ikke alle avvik for ytre miljø blir registrert. Kommunen følger opp driftshendelser, men mangler en omforent forståelse internt av hva som defineres som avvik. Virksomheten bør gjennomgå sine rutiner for å sikre at avvik knyttet til ytre miljø blir tilstrekkelig fulgt opp.

Revisjon Nordre Land kommune vannverk 17.11.2022 - Samfunnsutvikling Teknisk Drift. Utført av Mattilsynet

Bakgrunn for inspeksjonen

Årlig inspeksjon der årets tema var beskyttelse av vanntilsigsområdet og råvannskilde. Formålet ved tilsynet er å undersøke om virksomheten har rutiner for beskyttelse av vanntilsigsområdet og råvannskildene. Videre hvordan dette utøves med bruk av farekartlegging og farehåndtering, og om dette medfører at regelverket blir oppfylt.

Resultat av revisjonen

Mattilsynet vurderer at kravet i regelverket til å holde farekartleggingen oppdatert for råvannskildene og vanntilsigsområder, og til å gjennomføre og ha kontroll men nødvendige beskyttelsestiltak basert på farekartleggingen, ikke er oppfylt.

Pålegget vil medføre at dere må oppdatere farekartlegging for Dokka vannverk med fokus på vanntilsigsområde og råvannskilder, og at dere, på bakgrunn av farekartleggingen, må

gjennomfører nødvendige beskyttelsestiltak ved råvannskildene og i vanntilsigsområdet. Dette innebærer også rutiner for å følge opp beskyttelsestiltakene.

Nødvendig beskyttelsestiltak er ikke satt inn selv om dere har avdekket tiltak som kan redusere risiko for forurensing i vanntilsigsområdet og vannkildene. Observasjonene viser også at dere ikke har/følger egne rutiner for å holde farekartleggingen oppdatert eller til å kontrollere at beskyttelsestiltakene er virksomme.

Punktene vi har belyst under revisjonen av Dokka vannverk kan også være relevante for kommunens øvrige vannforsyninger. Vi tar derfor med et punkt med veiledning knyttet til farekartlegging og beskyttelsestiltak for råvannskilder og vanntilsigsområder på generell basis. Frist for å oppfylle vedtaket er satt til 30.04.2023.

8. Politisk aktivitet i 2022

Saknr.	Sak	Vedtak	Oppfølging
F-5/22	Avtale med Landsbyen Næringshage for 2022	Fondsstyret ber om at daglig leder i Landsbyen Næringshage legger fram rapport om resultatene av arbeidet ved årsskiftet 2022/2023	Daglig leder i næringshagen vil legge fram en rapport/ orientering i løpet av våren 2023.
F-6/22/ K-4/22	Anskaffelsesstrategi 2021-2024 for Gjøvikregionen	Formannskapet ber administrasjonen om en evaluering av innkjøpsfunksjonen	KDK (KommuneDirektør Kollegiet) har bedt styringsrådet for anskaffelses enheten om en evaluering. Rapporten er ikke klar enda.
F-15/22/ K-12/22	Kriterier for tildeling av arrangementsstøtte	Kriteriene vurderes på nytt etter et år og det fremmes ny sak dersom det er behov for justering.	Kriteriene danner grunnlag for søknader om arrangementsstøtte, og er nyttig for vurdering av disse søknadene.
F-28/22	Åpen post - 08.03.2022	Ledelse og ressursbruk innen 0-24 og skole v/ordfører Ola Tore Dokken (SP) På bakgrunn av omorganiseringen i Nordre-Land skolen og opprettelse av avdelingsledere ønskes en orientering i Formannskap om hvordan administrativ ledelse organiseres, og hvor mye ressurser som brukes til administrasjon. Videre hvordan man organiserer arbeidet med pedagogisk utvikling i organisasjonen. Spørsmålet besvares av administrasjonen i neste møte.	Besvart i Formannskapet 23.03.2022 saknr. 30/22: 1. Omorganisering i Nordre-Land skolen Orientering om hvordan administrativ ledelse organiseres, og organisering av arbeidet med pedagogisk utvikling i organisasjonen v/kommunalsjef 0-24 Veronica M. Børsting. Og K-73/22 - Orientering om arbeid med endret lederstruktur i skole v/skolesjef Karin Wiik Presentasjonen ligger som vedlegg til saken.
F-35/22	Behandling i Formannskapet	Formannskapet ber om en vurdering av bruk av Kommunekompasset i Nordre Land kommune og ber	Besvart i F-64/22.

	08.04.2022 saksnr. 35/22 og K-54/22	om at kommunedirektøren legger fram sak til politisk behandling.	Nordre Land Kommune tar i bruk kommunekompasset for å gjennomføre en systematisk evaluering og for å følge utviklingen av de tiltak som blir iverksatt i enn lengere tidshorisont. Bruk av kommunekompasset i 2022 finansieres ved bruk av generelt disposisjonsfond med kr 113 900. Sist i F-97/22 og K-64/22- Det ble orientert om kommunekompasset - evaluering av forvaltningspraksisen i Nordre Land kommune v/seniorrådgiver KS Håvard Moe. Evalueringen ligger som vedlegg til saken
F-38/22	Bassenget i Torpa – Tilgang til basseng for brukere med nedsatt funksjonsevne v/Gjermund Lyshaug	Har mottatt henvendelser om at det kan være vanskelig for de med nedsatt funksjonsevne å komme seg ned/opp av bassenget. Ønsker en rampe for å gjøre det brukervennlig for alle. Administrasjonen vil se etter løsninger som ikke utfordrer spillemiddeltilskuddet som kommunen har mottatt. Dette vil bli presentert i neste formannskap.	Besvart i F-40/22 pkt. 3.
F-45/22	Åpen post - formannskapet 03.05.2022 - Lokal krisepakke til landbruket i kommunen	Det ble sett på forslag til kompensasjonsordning for landbruket, samt vilkår. Formannskapet ba administrasjonen utarbeide forslag til kompensasjonsordning og legge frem saken i kommunestyret den 12. mai	Avklart i KS 12.05.22. Statens tilbud på jordbruksopprøret ble i etterkant lagt frem. Ordfører har vurdert at forutsetningene har endret seg og at forhandlingene må foregå mellom partene. Ordfører ba derfor administrasjonen om å ikke legge frem saken.
F-45/22	Åpen post - formannskapet 03.05.2022 – Dokka stadion	Kommunalsjef for samfunnsutvikling v/Bente Lindahl informerte om at det arbeides med videre fremdrift og at saken skal opp i kommunestyret i juni.	Besvart i F-47/22 pkt. 2.

F-47/22	Orienteringer-Tertialrapport	Kommunedirektøren jobber med saldering av 1. tertial, og vil fremme dette for politisk behandling i juni	Besvart i F-65/22
F-51/22 – K-47/22	Årsregnskap 2021	Formannskapet ber om at det fremlegges en sak vedrørende enøktiltak og investeringsbehov.	Behandling i F-68/22: Punkt 4 i formannskaps-sak 51/22: Formannskapet ber om at det fremlegges en sak vedrørende enøktiltak og investeringsbehov. Kommunedirektøren har ikke slutført utredning av dette i påvente av kommunestyrebehandling i saken. Formannskapet ber om at det i kommunestyret blir gjennomført en orientering om status og F-70/22 - Energiøkonomisering – status v/kommunalsjef samfunnsutvikling Bente Lindahl Det er tidligere bedt om sak på temaet. En gjennomgang viser at vi nå disponerer rundt kr 1 mill. som kan knyttes til ENØK, som vil knyttes til armatur for gatelys og innendørs belysning. Det er gjennomført og planlagt flere investeringsprosjekt i år, som knyttes til ENØK. For kort tid siden ble det lagt fram nasjonal ordning for strømkompensasjon, der det kan være aktuelle tiltak. Større tiltak vil spilles inn som investeringsprosjekt for 2023. Det fremmes sak til kommunestyret.
F-54/22	Strategiseminar	Bakgrunnen for vedtaket var at barnehagebarna i Torpa skal samles på en lokasjon, jfr. Tidligere kommunestyrevedtak. Valgt løsning må velges utfra hva som er best for barna. Uansett valgt løsning vil det medføre investeringer. Nærliggende alternativer for å ha en lokasjon i Torpa er: • Opprettholde dagens Mariringen og gjennom vedtektsendringer barnehagevedtektene tilby plass til øvrige i andre barnehager (dette alternativet vil gi bedre tid til å vurdere alternativer) • Tilbygg til Mariringen for å utvide arealet, slik at barnehagen er stor nok til å favne alle barn i Torpa. • Opprette oppvekstsenter i	Vurdering av tiltakene arbeidet med høst 2022, hvor endelig vedtak med løsning for en lokasjon i Torpa ble behandlet januar 2023.

		Torpa, ved å omdisponere deler av Torpa barne- og ungdomsskole til barnehageareal. • Bygge ny barnehage på ny tomt. Formannskapet ønsker en vurdering av disse alternativene.	
F-73/22 og K-58/22	Salg av kommunale skogteiger	Skogteigene 1 Snøåsen, 2 ved Damtjern, 3 Nordsinni/Thomle, 13 Kjøl Julia, 15 og 16 Vest-Torpa legges ut for salg i tråd med vedtatte retningslinjer for kjøp og salg av kommunal eiendom vedtatt av kommunestyret i sak 91/20.	Det jobbes med å utarbeide retningslinjer for vekting av vurderingskriterier. Dette kommer opp som egen sak til politisk behandling.
F-92/22	Åpen post 25.10.2022	Innsparingstiltak basseng Torpa barne- og ungdomsskole v/kommunedirektør Ola Helstad Administrasjonen vil regne på hva lavere temperatur i bassenget vil gi i eventuell innsparing	Besvart i F-87/22 pkt. 2.
F-99/22	Orienteringer pkt. 5	Vertskommuneavtale om felles NAV-kontor for Nordre Land og Søndre Land kommune – orientering om prosess v/kommunedirektør Ola Helstad Kommunedirektøren henviste til gjennomført forprosjekt. Forprosjektet ble presentert for formannskapet den 28 september. Forprosjektet er behandlet i NAV partnerskap og det foreslås å gjennomføre et hovedprosjekt. Sak fremmes til formannskap og kommunestyre.	Besvart i F-108/22.

9. Investeringer 2022

	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Forbruk 2022	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
01327	Fortau Landmovegen, regulering	1 150 000	1 068 515,30	0	11 000	10 730,00	1 079 245,30	70 754,70
	K-sak 100/12 oppr budsjett 150.000+K-sak 73/13 1.000.000.							
	Kommentar: Gjenstår innmåling før ervervet areal kjøpes ut fra oppsittere som har avstått areal til fortau. Kjøpet er innenfor restbevilgning. Blir utført i 2023.							
01613	Prosjektering biologisk rensetrinn Dokka RA	64 800 000	54 686 760,99	0	5 900 000	5 816 663,56	60 503 424,55	4 296 575,45
	K-sak 130/15 kr 250.000,- + K-sak 94/16 kr 23.000.000,- + K-sak 147/19 oppr.budsj 31.750.000,- + K-sak 82/22 3.900.000,-							
	Kommentar: Prosjektet er ferdigstilt med økt bevilgning, merforbruket skyldes i hovedsak prosjekteringsfeil på bygg.							
01703	Digitalisering inkl. nytt saksbehandlingssystem	8 400 000	5 518 941,53	1 000 000	400 000	304 109,31	5 823 050,84	2 576 949,16
	K-sak 94/16 kr 3.000.000,-. K-sak 68/17 kr 400.000,- til 01608 + K-sak 92/17 Kr 2.300.000,-+ K-sak 125/18 Kr 2.000.000,-+K-sak 147/19 Kr 1.000.000,- + K-sak 111/20 kr 500.000,-.							
	Kommentar: Elektronisk arkiv og nytt folkeregister, og nye moduler for internkontroll var tiltakene i 2022. Videreføring av M-365, inkl. kompetansetiltak, andre skyløsninger og sikkerhet står for tur i 2023.							
01723	Adkomst og parkering Vølstad kirke	108 000	0,00	0	93 000	92 335,00	92 335,00	15 665,00
	Ksak 20/17, kr 108.000,-.							
	Kommentar: Prosjektet er ferdigstilt og sluttrapport skrives.							
01809	Rehabilitering Landmo	13 500 000	9 027 443,98	1 500 000	2 900 000	2 897 052,99	11 924 496,97	1 575 503,03
	K-sak 92/17 kr 10.000.000,- + K-sak 118/21 kr 3,5 mill.							
	Kommentar: Prosjektet hadde ett merforbruk i 2022 på kr.400.000,-. Slik at gjenstående bevilgning i 2023 er på kr.1.575 503,-. For å kunne gjennomføre planlagte arbeider i 2023 må det gis en økt bevilgning på kr 1.500.000,- i egen sak.							
01814	Fremføring av vann og avløp til Vinjarmoen Vest	8 280 000	1 885 724,88	0	970 000	1 138 209,80	2 853 695,93	5 426 304,07
	Inntekter i prosjektet:					-170 238,75		
	Netto i prosjektet:					967 971,05		
	K-sak 92/17 kr 8.280.000,-.							
	Kommentar: Delprosjektet er slutført, men resterende ledningsnett skal bygges etter ferdigstillelse av Reguleringsplan Dokka Vest							

	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Forbruk 2022	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
01905	Opprusting av uteområdet i barnehagene	1 500 000	654 699,96	0	410 000	593 529,82	1 248 229,78	251 770,22
	K-sak 125/18 kr 1.500.000,-							
	Kommentar: Gjenstående beløp benyttes i 2023 primært i Torpa og noe i Tonlia.							
01916	Ny hovedledning til midtre- og øvre trykksone	13 500 000	1 942 874,54	0	5 800 000	6 356 901,96	8 299 776,50	5 200 223,50
	K-sak 125/18 kr 8.000.000,- + K-sak 21/21 ny ramme kr 12.000.000 og kr 1.500.000,- til pumpehus.							
	Kommentar: Bygging er ferdigstilt, men dokumentasjon mangler. Avsluttes i 2023.							
01920	Lokstallen	1 000 000	682 437,45	0	45 000	45 475,33	727 912,78	272 087,22
	K-sak 125/18 kr 500.000,-+K-sak 147/19 kr 500.000,-.							
	Kommentar: Prosjektet pågår, det må monteres ett ventilasjonsanlegg før det kan søkes om ferdigattest i 2023.							
01925	Midlertidige skolelokaler Torpa barne- og ungdomsskole	5 200 000	4 937 218,63	0	170 000	237 197,41	5 174 416,04	25 583,96
	K-sak 50/19 kr 5.200.000,-.							
	Kommentar: Gjelder midlertidige skolelokaler på Korsvold og Elverumskrysset AS. Prosjektet er nå avsluttet, i det skolen er gjenopptatt i nye lokaler og opprydning/erstatninger foretatt.							
01927	Investeringsstilskudd Gjøvik interkommunale legevakt	1 810 000	0,00	0	0	1 434 850,00	1 434 850,00	375 150,00
	K-sak 120/19 kr 1.810.000,-							
	Kommentar: Prosjektet gjelder Nordre Land kommunes andel av utbyggingen av nye lokaler til Gjøvik interkommunale legevakt, inkl kommunens andel av erstatningssak.							
01940	Renovering VA-nettet (1 % årlig)	4 800 000	2 944 087,24	0	184 000,00	190 258,90	3 134 346,14	1 665 653,86
	K-sak 125/18 kr 4.800.000,-.							
	Underprosjekter:							
	01941 Renovering Va-ledning Furuvegen		1 200 939,23	0	34 000	41 090,00		
	01944 Renovering VA Torpavegen		1 287 739,74	0	150 000	149 168,90		
	Kommentar: Furuvegen videreføres i 2023. VA Torpevegen er avsluttet i 2022.							
01980	Investeringer i Synnfjell (ramme for delprosjekter)	11 700 000	6 330 992,20	0	3 000 000,00	2 929 091,21	9 260 083,41	2 439 916,59
	K-sak 125/18 kr 17.100.000,- - kr 1,6 mill. til 01828- 1,9 mill. til 01829 - kr 1,9 mill. til 01830.							
	Kommentar: Prosjektering pågår og vil fortsette i 2023.							
	Underprosjekter:							
	01831 Detaljplanlegging VA Synnfjell Nord		2 263 669,55	0	500 000	651 443,92		
	01989 Klevmosætra utjevningssasseng		841 610,97	0	2 500 000	2 277 647,29		

	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Forbruk 2022	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
02002	Utskifting av utstyr på Landmo	1 000 000	455 264,62	1 000 000	800 000	284 313,14	739 577,76	260 422,24
	K-sak 147/19 kr 500.000,- + K-sak 111/20 kr 500.000,-.							
	Kommentar: I 2022 er det kjøpt medisinsk utstyr til hjemmetjenesten Dokka, samt madrasser, heiser og medisinsk utstyr på Landmo.							
02003	Velferdsteknologi Landmo og hjemmetjenesten	10 000 000	6 518 996,06	0	950 000	980 547,37	7 499 543,43	2 500 456,57
	K-sak 147/19 kr 10.000.000,-.							
	Kommentar: Utgiftene er knyttet til avvikling av gammelt varslingsanlegg på Soltun ved overgang til nytt, med konsulentbistand og lønnsutgifter. Innkjøp av kamera og fallradar via Hepro tilknyttet trygghetsalarmer hos hjemmeboende, samt VR-briller med lisensutgifter for utprøving ved kompetanseheving/prosedyretrening.							
02006	Ny skole TBUS	230 707 000	208 593 563,5	0	5 500 000	5 370 246,54	213 963 810,08	16 743 189,92
	K-sak 147/19 kr 83.750.000,- i 2020 + kr 146.957.000,- i 2021.							
	Kommentar: Skolen ble tatt i bruk januar 2022. Sommeren 2023 vil de siste anskaffelser av utsmykningstiltak bli foretatt, innenfor en ramme på kr. 500.000,-. Prosjektet for øvrig er avsluttet.							
02008	Gatelys - nye armaturer/ombygging til målt anleggstiltak	2 000 000	901 393,23	1 000 000	1 000 000	797 760,13	1 699 153,36	300 846,64
	K-sak 147/19 kr 500.000,- + K-sak 111/20 kr 500.000,- + K-sak 118/21 kr 1.000.000,-.							
	Kommentar: Det gjenstår noen ombygginger som er planlagt i 2023. Dette krever en tilleggsbevilgning.							
02012	Tilkobling av nye abonnenter i fjellet	4 000 000	755 385,81	0	550 000	431 855,45	1 187 241,26	2 812 758,74
	K-sak 147/19 kr 4.000.000,-							
	Kommentar: Videreføres i 2023/2024 i påvente av opphevet tilkoblingsstopp.							
02050	Opprustingsplan kommunale veger (ramme for delprosjekter)	2 750 000	3 134 509,29	0	605 000,00	590 984,69	3 725 493,98	-975 493,98
	K-sak 147/19 kr 2.000.000,- + K-sak 105/20 kr 750.000,- fra restbevilgning 01950							
	Kommentar: Ses i sammenheng med 02150 og 02250							
	Underprosjekter:							
	02053 Gangbru Tonvillveita		140 480,75	0	35 000	30 636,00		
	02055 Veg Veståsvegen		327 497,04	0	570 000	560 348,69		
02070	Sikring og ENØK-tiltak kirker (ramme for delprosjekt)	1 000 000	223 605,00	0	950 000	821 175	1 044 780,00	-44 780,00
	K-sak 147/19 kr 1.000.000,-							
	Kommentar: Prosjektet er ferdigstilt og sluttrapport må skrives.							
	Underprosjekter:							
	02071 Varmeovner Åmodt kirke		13 067,00	0	950 000	821 175,00		

	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Forbruk 2022	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
02102	Utskifting av kjøretøy/varige driftsmidler	700 000	818 250,00	0	0	-326 062,50	492 187,50	207 812,50
	K-sak 111/20 kr 700.000,-.							
	Kommentar: Salg av gammel traktor i 2022 ga en inntekt på kr. 326.000,-							
02118	Forstudie boligsosial handlingsplan	950 000	60 635,00	0	400 000	372 881,25	433 516,25	577 118,75
	K-sak 79/21 kr 950.000,-.							
	Kommentar: Flomutredning slutført i 2022. Restbevilgning er avsatt til eventuelt regulering og arkitekt i prosjektet.							
02120	Flomsikring Tonlia	250 000	23 770,00	0	650 000	301 397,14	325 167,14	-51 397,14
	K-sak 82/21 kr 250.000,-.							
	Kommentar: Detaljprosjektering avsluttes våren 2023. Antatt for lav bevilgning. Fremmes som egen sak.							
02140	Fornyelse av VA-nettet 1 % årlig	4 800 000	1 782 761,53	0	6 850 000	4 247 805,29	6 030 566,82	-1 230 566,82
	K-sak 111/20 kr 4.800.000,-.							
	Kommentar: Ses i sammenheng med 02240 og 02340							
	Underprosjekter:							
	02141 Renovering VA Tonvegen-Konglevegen		1 782 761,53			4 247 805,29		
02150	Opprustingsplan kommunale veger (ramme for delprosjekter)	2 000 000	1 521 139,06	0	300 000	345 158,20	1 866 297,26	133 702,74
	K-sak 111/20 kr 2.000.000,-.							
	Kommentar: Delprosjektene er ferdigstilt, ses i sammenheng med 02250 og 02350							
	Underprosjekter:							
	02153 Gatelys Nordligata		277 173,57			73 179,20		
	02155 Tonvegen oppgradering veg og gatelys			0	300 000	271 979,00		
02160	Opprustings- og rehabiliteringsplan for kirke og eiendom	2 000 000	1 160 999,36	0	1 110 000	997 618,82	2 158 618,18	-158 618,18
	K-sak 111/20 kr 2.000.000,-.							
	Kommentar: Prosjekt 02161 pågår fremdeles mens 02165 er slutført i 2022.							
	Underprosjekter:							
	02161 Oppgradering brannverntiltak		258 747,73		900 000	791 424,30		
	02165 Ombygging leilighet Rudsgata		16 688,79		210 000	206 194,52		

	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Forbruk 2022	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
02188	Kjøp/salg kommunale eiendommer 2021	0	579 379,00	0	0		-413 572,30	
	Inntekter i prosjektet:		-1 127 652,00		0	-992 951,30		
	Netto i prosjektet:		-548 273,00		0	-992 951,30		
Kommentar: Åpent prosjekt for alt av kjøp og salg gjennom året. Salg av tomter inntektsføres her.								
02201	IKT-prosjekter 2022	1 020 000	0,00	1 020 000	600 000	409 629,56	409 629,56	610 370,44
K-sak 118/21 kr 1.020.000,-.								
Kommentar: Det gjenstår prosjekter på IKT fra 2022 fordi arbeidsmengden hos IKT-avdelingen har vært stor og andre presserende oppgaver har måtte prioriteres. Det gjenstående arbeidet forventes gjennomført i 2023								
02202	Utskrifning kjøretøy/varige driftsmidler Samfunnsutvikling	1 500 000	0,00	1 500 000	500 000	999 855,00	999 855,00	500 145,00
K-sak 118/21 kr 1.020.000,-.								
Kommentar: Beitepusser og strøkasse blir bestilt nå.								
02203	Opparbeidelse bussholdeplass/parkering TBUS/Elverom	6 500 000	0,00	6 500 000	400 000	341 474,45	341 474,45	6 158 525,55
K-sak 118/21 kr 6.500.000,-.								
Kommentar: I 2022 har det blitt gått igjennom planer og 2 alternativer blir forelagt politikerne i 2023. Anleggstart i 2023.								
02204	Innbyggertorg/Frivilligsentral/BUA/bibliotek-areal	2 400 000	0,00	2 400 000	1 750 000	736 759,85	736 759,85	1 663 240,15
K-sak 118/21 kr 2.400.000,-.								
Kommentar: Forbruk 2022 gjelder den delen av prosjektet som omfatter møblering og digitale løsninger i kommunestyretsal og formannskapssal. Restbevilgning gjelder samlokalisering av sentrumsservice og bibliotekjenesten.								
02205	Tilrettelegging for barnehage i Torpa	1 000 000	0,00	1 000 000	0	0,00	0,00	1 000 000,00
K-sak 118/21 kr 1.000.000,-.								
Kommentar: Konkurransen om levering av brakkerigg vil bli utført våren 2023 i egen bevilgning.								
02206	Prosjektering bruk av Skredder Engsgate 1	300 000	0,00	300 000	300 000	282 900,00	282 900,00	17 100,00
K-sak 118/21 kr 300.000,-.								
Kommentar: Prosjektet er ferdigstilt og sluttrapport skrives.								
02207	Ventilasjon Dokka helsehus	400 000	0,00	400 000	0	187 350,00	187 350,00	212 650,00
K-sak 118/21 kr 400.000,-.								
Kommentar: Bestilling av dette ble gjort i august 2022. oppstart januar 2023 ferdigstilles våren 2023.								

	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Forbruk 2022	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
02208	Biler hjemmetjenesten	2 000 000	0,00	2 000 000	1 100 000	1 098 509,00	1 086 346,50	901 491,00
	Inntekter i prosjektet:					-12 162,50		
	Netto i prosjektet:					1 086 346,50		
K-sak 118/21 kr 2.000.000,-.								
Kommentar: Økt antall biler i hjemmetjenesten med innkjøp av 4 brukte biler. Utsifting av biler i hjemmetjenesten starter i 2023.								
02209	Sentrumstiltak inkl. tumleplass i Dokka	2 000 000	0,00	2 000 000	5 000	0,00	0,00	2 000 000,00
K-sak 118/21 kr 2.000.000,-.								
Kommentar: Planlegging pågår. Mulig oppstart i 2023.								
02210	TV-løsning på sykehjemmet	1 000 000	0,00	1 000 000	700 000	930 712,50	930 712,50	69 287,50
K-sak 118/21 kr 1.000.000,-.								
Kommentar: Det er inngått avtale med Eidsiva bredbånd som har levert 91 tver til beboerrom og fellesareal ved Landmo omsorg og rehab-senter. Det er inngått avtale om en dekoderfri tv-løsning på datanett. Eidsiva er ansvarlig for den daglige driften av tjenesten. Mangler fakturaen som går på montering av tvene. Det er noen problemer med at sendingene låser seg. Det jobbes med å forbedre løsningen/utbedre dette.								
02211	Forprosjekt rehabilitering kirkebygg	300 000	0,00	300 000	300 000	256 441,63	256 441,63	43 558,37
K-sak 118/21 kr 300.000,-.								
Kommentar: Ferdigstilt og sluttrapport skrives.								
02212	Permanente lokaler brann/TD forprosjekt	200 000	0,00	200 000	200 000	197 917,60	197 917,60	2 082,40
K-sak 118/21 kr 300.000,-.								
Kommentar: Ferdigstilt og sluttrapport skrives.								
02213	Kjøp Skredder Enghsgate 1 (121/102) og Skolegata 10 (121/103)	3 045 000	0,00	0	3 045 000	3 000 000,00	3 000 000,00	45 000,00
K-sak 118/21 kr 3.045.000,-.								
Kommentar: Ferdigstilt.								
02214	Avvikling av Dokka møbler eiendom AS	0	0,00	0	0	-2 008 843,27	-2 008 843,27	2 008 843,27
K-sak 118/21 kr 3.045.000,-.								
Kommentar: Ferdigstilt.								

	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Forbruk 2022	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
02240	Fornyelse VA-nettet (1 % årlig)	4 800 000	0,00	4 800 000	0	1 930 809,29	1 930 809,29	2 869 190,71
	K-sak 118/21 kr 4.800.000,-.							
	Kommentar: Ses i sammenheng med 02340							
	Underprosjekter:							
	02241 Idrettsvegen blokkning					730 901,42		
	02242 Furuvegen					1 199 907,87		
02250	Opprustingsplan kommunale vegger (ramme for delprosjekter)	3 000 000	0,00	3 000 000	2 900 000	2 793 176,01	2 793 176,01	206 823,99
	K-sak 118/21 kr 3.000.000,-.							
	Kommentar: Ses i sammenheng med 02350							
	Underprosjekter:							
	02251 Veg Torpavegen					329 193,75		
	02252 Veg Vinjarmoen					351 773,13		
	02253 Veg Moskauglinna					543 531,88		
	02254 Gang- og sykkelveg Korsvoll					446 964,25		
	02255 Veg Veståsen					25 914,28		
	02256 Veg Stormoen					184 926,25		
	02257 Veg Fjellvegen					636 967,59		
	02258 Oppgradering Skredder Engs gate					273 904,88		
02260	Opprusting- og rehabiliteringsplan for eiendom (ramme for delprosjekter)	3 000 000	0,00	3 000 000	1 700 000	2 218 378,69	2 218 378,69	781 621,31
	K-sak 118/21 kr 3.000.000,-.							
	Kommentar: 02265 pågår fremdeles og del vil komme på ca kr. 1.000.000,- utover allerede belastet. Merforbruket dekkes opp av 02360.							
	Underprosjekter:							
	02261 ENØK-tiltak Dokkahallen og gymsal DBUS					301 728,18		
	02262 Utbedringer etter barnehagetilsyn					233 149,07		
	02263 Ombygging bibliotek Dokka barne- og ungdomsskole					262 257,18		
	02264 Ombygging teknisk anlegg svømmebasseng Dokka					877 341,76		
	02265 SD-anlegg DBUS og Dokkahallen					543 902,50		
02270	Sikring og ENØK-tiltak kirker og eiendom (ramme for delprosjekter)	1 000 000	0,00	1 000 000	150 000	149 517,84	149 517,84	850 482,16
	K-sak 118/21 kr 1.000.000,-.							
	Kommentar: ENØK-tiltak pågår fortsatt i 2023							
	Underprosjekter:							
	02271 ENØK-tiltak belysning					73 101,93		
	02272 Utbedringer av tak Østsinni kirke					76 415,91		

	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Forbruk 2022	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
02288	Kjøp/salg kommunale eiendommer 2022	0	0,00	0	0	223 418,80	-1 111 928,10	
	Inntekter i prosjektet:				0	-1 335 346,90		
	Netto i prosjektet:				0	-1 111 928,10		
Kommentar: Åpent prosjekt for alt av kjøp og salg gjennom året. Salg av tomter inntektsføres her.								
02290	Egenkapitalinnskudd KLP	2 300 000	0,00	2 300 000	2 300 000	1 644 700,00	1 644 700,00	655 300,00
K-sak 118/21 kr 2.300.000,-.								
Kommentar: Årlig innbetaling av egenkapital KLP.								
08994	Utlån Dokka Møbler Eiendom	0	0,00	0	0	-1 162 500,00	-1 162 500,00	
Kommentar: Har tidligere vært halvårlig innbetalt avdrag fra Dokka Møbler Eiendom, men i 2022 er dette nedbetaling av lånet i forbindelse med avvikling av selskapet.								

NORDRE LAND
KOMMUNE

